

Sundimi i Ligjit në kontekst të anëtarësimit në BE

— dokument tremujor —

janar - mars 2025

Instituti
për
politikë
evropiane.
Shkup

Ky projekt finansohet nga Bashkimi Evropian

Sundimi i ligjit në kontekst të anëtarësimit në BE

Dokument tremujor janar - mars 2025

Botues:

Instituti për politikë evropiane - Shkup

Për botuesin:

Dr. Simonida Kacarska

Redaktorët:

Dr. Simonida Kacarska

Autorë:

Ardita Vejseli
Beba Zhagar
Juljana Karai
Petar Barlakovski

Përkthim nga gjuha angleze në gjuhën shqipe:

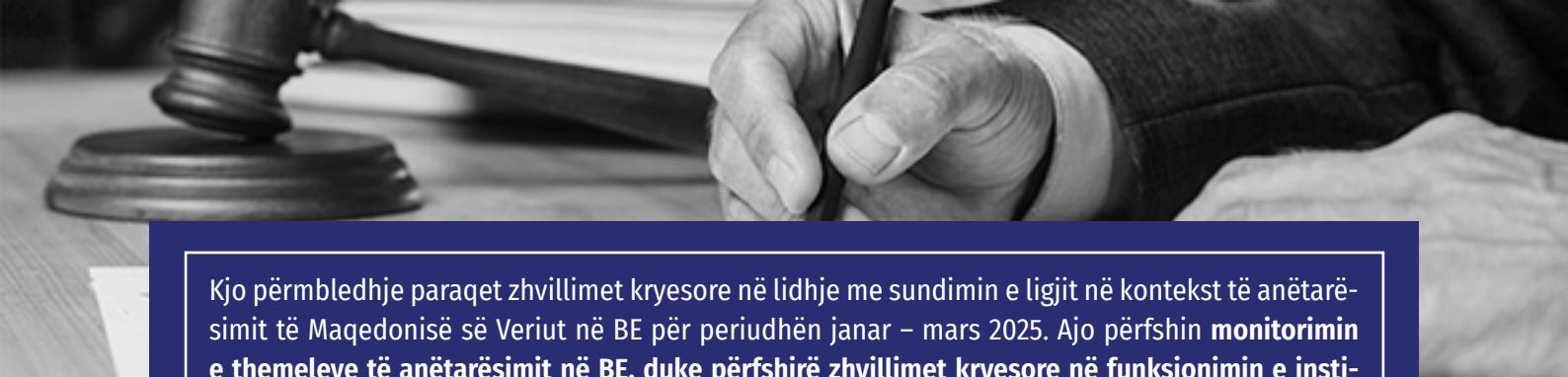
Blerina Starova Zlatku

Dizajn grafik:

Relativ

Shkup, 2025

Ky raport është përgatitur në kuadër të projektit “Ndërtojmë urë për një të ardhme të përbashkët: Sundimi i së drejtës në drejtim të aderimit në BE”, i financuar nga Bashkimi Evropian. Përmbajtja e këtij dokumenti është përgjegjësi e vetme e autorëve dhe asesi nuk mund të konsiderohet se i përfaqëson qëndrimet dhe pikëpamjet e Bashkimit Evropian

Kjo përmbledhje paraqet zhvillimet kryesore në lidhje me sundimin e ligjit në kontekst të anëtarësimit të Maqedonisë së Veriut në BE për periudhën janar – mars 2025. Ajo përfshin **monitorimin e themeleve të anëtarësimit në BE, duke përfshirë zhvillimet kryesore në funksionimin e institucioneve demokratike, reformën e administratës publike dhe kapitullin 23: Gjyqësori dhe të drejtat themelore.**

Zhvillimet kryesore

- » Në fillim të vitit 2025 u zgjodh Kryetari i ri i Këshillit Gjyqësor dhe Këshilli komunikoi planet për të futur një minimum mujor të lëndëve për gjyqtarë.
- » Në mars, Parlamenti votoi mosbesimin ndaj pesë anëtarëve të Këshillit Gjyqësor lidhur me pretendimet për cënimin e pavarësisë gjyqësore; kërcënimet e Kryeministrit për protestë shkaktuan paralajmërime të BE-së rreth presionit politik mbi gjyqësorin.
- » Akademia për Gjyqtarë dhe Prokurorë Publik ka certifikuar 50 gjyqtarë dhe 47 prokurorë të ardhshëm.
- » Në janar 2025, Parlamenti miratoi ndryshime në Ligjin për Dokumentet Elektronike, Identifikimin Elektronik dhe Shërbimet Konfidenciale, dhe Qeveria miratoi Strategjinë Kombëtare të Sigurisë Kibernetike 2025–2028.
- » Indeksi i fundit i Perceptimit të Korrupsionit të Transparency International shënoi një kthim prapa për Maqedoninë e Veriut, kryesisht për shkak të zhvillimeve shqetësuese në gjyqësor gjatë vitit të kaluar dhe mosndëshkimit të individëve të përfshirë në korrupsion të nivelit të lartë.
- » Në mes të shkurtit, u publikua një propozim ligj për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit, që synon të trajtojë mangësitë e identifikuara të ligjit aktual që ndikojnë negativisht në efikasitetin e KSHPK-së, duke respektuar ndalimet dhe përgjegjësitë e përcaktuara.
- » PTHP po heton zjarrin e klubit të natës në Koçan, duke zbuluar fillimisht disa anomali në ndërtesën që ndoshta ishin fshehur nga praktikat korruptive.
- » Gjatë këtij tremujori, kanë ndodhur zhvillime në procesin e përzgjedhjes së anëtarëve të rinj të Këshillit të Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale (ASHMAA); megjithatë, ato nuk janë finalizuar për shkak të mungesës së konsensusit në Parlament.
- » U miratuan Rregullat e reja të Procedurës për Punën e Komisionit për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi (KPMĐ) dhe Parlamenti lëshoi një thirrje publike për zgjedhjen e një anëtari të ri në KPMĐ.
- » Komisioni për Mundësi të Barabarta midis Grave dhe Burrave miratoi një Plan të ri Veprimi për Barazinë Gjinore në Parlament 2025–2027.

Listë e shkurtesave

ASHMAA	Agjencia e Shërbimeve Mediatike Audio dhe Audiovizuele
SHGM	Shoqata e Gazetarëve të Maqedonisë
KPMD	Komisioni për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi
OSHC	Organizatata e shoqërisë civile
KEDNJ	Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut
GJEDNJ	Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut
ENER	Regjistri i Vetëm Kombëtar Elektronik
BE	Bashkimi Evropian
FRONTEX	Departamenti për të Drejtat e Njeriut i Agjencisë Evropiane për Rojën Kufitare dhe Bregdetare
NTP	Ndërmarrja e Transportit Publik
LGBTI+	Komunitetet lezbike, homoseksuale, biseksuale, trans dhe interseksuale
MTD	Ministria e Transformimit Digjital
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
Deputet	Deputet
SRI	Sistemet e Rrjeteve dhe Informacionit
RAP	Reforma e Administratës Publike
AMDP	Agjencia për Mbrojtjen e të Dhënave Personale
PP	Zyra e Prokurorisë Publike
RAI	Iniciativa Rajonale Kundër Korrupsionit
KEMM	Këshilli për Etikë në Media në Maqedoni
KSHPK	Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit
SIGMA	Mbështetje për Përmirësimin e Qeverisjes dhe të Menaxhimit
SPGPM	Sindikata e Pavarur e Gazetarëve dhe Punonjësve Mediatik
UNODC	Zyra e Kombeve të Bashkuara për Drogën dhe Krimin

Përmbajtja

Funksionimi i Institucioneve Demokratike	6
Zgjedhjet	7
Kuvendi	7
Qeverisja	8
Shoqëria civile	9
Mbikqyrja civile dhe sektori i sigurisë/inteligjencës	10
Reforma e administratës publike	11
 Kapitulli 23	 13
Funksionimi i gjyqësorit	14
Organet menaxhuese	14
Pavarësia dhe paanshmëria	14
Llogaridhënia	15
Profesionalizmi dhe kompetenca	15
Cilësia e drejtësisë	16
Efikasiteti	17
 Luftra kundër korrupsionit	 18
Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit	18
Zyra e Prokurorit Publik	19
Kudri ligjor	21
 Të drejtat themelore	 22
Jurisprudenca e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut	22
Avokati i Popullit	22
Burgu dhe objektet e paraburgimit	22
Mbrojtja e të dhënave personale	23
Liria e shprehjes	23
Grupet e cënueshme dhe parimi i mosdiskriminimit	25
Gjinia	26
LGBTI+	28
Roma	28

Funksionimi i institucioneve demokratike

Zgjedhjet

Në shkurt, Gjykata Kushtetuese nisi procedurat për vlerësimin e kushtetutshmërisë së neneve 17 dhe 18 të ndryshimeve të miratuara së fundmi në Kodin Zgjedhor. Dispozitat në fjalë rrisin prapun për mbledhjen e nënshkrimeve të kërkuara për kandidatët e pavarur dhe listat zgjedhore. Të miratuara më 7 mars 2024, ndryshimet kishin për qëllim të zbatoheshin për zgjedhjet lokale të planifikuara për në tetor 2025. Gjykata vuri në dukje shqetësimet në lidhje me mospërputhjet e mundshme me parimet themelore demokratike, duke përfshirë sundimin e ligjit, pluralizmin politik dhe barazinë para ligjit.¹

Parlamenti

Më 10 janar, Parlamenti miratoi një mocion për interpelancë ndaj Kryetares së Komisionit për Politika Sociale, Demografi dhe Rini, me 61 vota pro dhe 22 kundër. Mocioni, i iniciuar nga deputetët e partisë politike Levica, pretendonte mangësi në kryerjen e detyrës së kryetares.² Parlamenti arriti në përfundimin se pretendimet ishin të konsiderueshme dhe deputetja dha dorëheqjen menjëherë pas kësaj.³ Më 29 janar, Komisioni për Zgjedhje dhe Emërime miratoi propozim vendimin me të cilin propozohen shtatë kandidatë për anëtarësim në Këshillin e Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuele (ASHMAA).⁴ Votimi u caktua për seancën plenare të 34-të të mbajtur më 12 shkurt,⁵ por nuk vazhdoi për shkak të mungesës së shumicës së kërkuar në Parlament.⁶

Më 18 mars, pas një zjarri vdekjeprurës në një klub nate në Koçani që mori mbi 50 jetë, Parlamenti pezulloi të gjitha aktivitetet e planifikuara për javën e ardhshme në respekt të zisë kombëtare.⁷

1 Gjykata Kushtetuese e Republikës së Maqedonisë së Veriut, U.No.186/2024, Shkup, 26.02.2025 (Уставен суд на Република Северна Македонија, У.бр.186/2024 Скопје, 26.02.2025 година), 26 shkurt 2025, <https://bit.ly/3RdS9iq>

2 Me 61 vota "pro", Parlamenti miratoi interpelancën për Ilirë Dautin të dorëzuar nga Partia Levica (Со 61 глас „за“ Собранието ја изгласа интерпелацијата за Илире Даути што ја поднесе Левица), 10 janar 2025, <https://bit.ly/4lufkMA>

3 Ilirë Dauti paraqiti dorëheqjen e saj në Parlament (Илире Даути поднесе оставка до Собранието), 16 janar 2025, <https://bit.ly/3E4FsDM>

4 Deputetët bien dakord për propozimin për përbërje të re të ASHMAA (Пратениците усогласија предлог за нов состав на АВМУ), 29 janar 2025, <https://bit.ly/4idE4fL>

5 Deputetët do të votojnë për anëtarët e rinj të ASHMAA (Пратениците ќе гласаат за нови членови на АВМУ), 12 shkurt 2025, <https://bit.ly/3G37Re1>

6 Bllokada dhe zgjatje në përzgjedhjen e përbërjes të re të ASHMAA (Блокади и пролонгирање за избор на нов состав на АВМУ), 18 shkurt 2025, <https://bit.ly/43MnnEX>

7 Parlamenti i Maqedonisë anulon të gjitha aktivitetet e planifikuara për këtë javë për shkak të tragjedisë që ndodhi në Koçan. (Македонското Собрание ги откажува сите активности планирани за неделата поради трагедијата што се случи во Кочани), 18 mars 2025, <https://bit.ly/3RK7Spr>

Qeverisja

Në fillim të shkurtit, pas një aksidenti trafiku fatal që shkaktoi zemërim publik mbi llogaridhënien gjyqësore,⁸ Kryeministri njoftoi se shumica qeverisëse do të paraqiste mocione për interpelancë kundër pesë anëtarëve të Këshillit Gjyqësor të emëruar nga Parlamenti.⁹ Presidentja e Republikës e mbështeti nismën dhe kërkoi dorëheqjen e tyre.¹⁰

Paralelisht, Qeveria filloi shkarkimin e Prokurorit Publik të Shtetit, duke përmendur rënien e Maqedonisë së Veriut në Indeksin e Perceptimit të Korrupsionit të Transparency International të vitit 2024 dhe shqetësimet mbi ligjshmërinë e një emërimi të fundit brenda shërbimit të prokurorisë.¹¹ Prokurori hodhi poshtë akuzat, duke pohuar respektimin e procedurave ligjore dhe duke kundërshtuar bazën ligjore për shkarkimin e tij.¹² Pavarësisht debatit të vazhdueshëm, Qeveria paraqiti propozimin e shkarkimit në Këshillin e Prokurorëve Publikë.¹³ Në mars, Prokurori përsëriti se paraqitja e Qeverisë nuk kishte bazë për shkelje të rëndë disipline.¹⁴

Më 11 mars, Parlamenti votoi mosbesimin për pesë anëtarët e Këshillit Gjyqësor, duke përmendur rolin e tyre në cënimin e pavarësisë dhe kredibilitetit të gjyqësorit. Votimi në mënyrë efektive ua hoqi atyre legjitimitetin për të vazhduar ushtrimin e funksioneve të tyre.¹⁵ Vendimi u prit me kritika nga raportuesi i Parlamentit Evropian për Maqedoninë e Veriut, i cili paralajmëroi se presioni politik mbi institucionet gjyqësore kërcënon ndarjen e pushteteve dhe sundimin e ligjit.¹⁶ Menjëherë pas kësaj, Kryeministri deklaroi publikisht se nëse anëtarët e Këshillit Gjyqësor nuk do të jepnin dorëheqjen, ai do të drejtonte protesta duke kërkuar largimin e tyre.¹⁷

Nga fundi i marsit, Qeveria njoftoi tërheqjen e procedurës së shkarkimit ndaj Prokurorit Publik Shtetëror, duke përmendur nevojën për të lejuar prokurorët që hetojnë zjarrin e klubit të natës në Koçan të kryejnë punën e tyre pa ndërprerje.¹⁸ Seanca e caktuar e Këshillit të Prokurorëve Publikë për të diskutuar çështjen u shty për shkak të mungesës së kuorumit.¹⁹

8 Qytetarët kërkojnë drejtësi për Frosinën dhe përgjegjësi nga institucionet (Граѓани бараат правда за Фросина и одговорност од институциите), Radio Evropa e Lirë, 31 janar 2025, <https://www.slobodnaevropa.mk/a/33298519.html>

9 Deputetët në pushtet paraqitën një interpelancë në lidhje me anëtarët e Këshillit Gjyqësor të zgjedhur nga Parlamenti (Пратениците од власта поднесоа интерпелација за членовите на Судскиот совет избрани од Собранието), 360 Stepni, 7 shkurt 2025, <https://bit.ly/4ketVRt>

10 Siljanovska-Davkova gjithashtu pret dorëheqje nga anëtarët e Këshillit Gjyqësor: Ata nuk u zgjodhën për të qenë mjeshtër të skandaleve gjyqësore, por për të parandaluar skandalet (И Сиљановска-Давкова очекува оставки од членовите на Судскиот совет: Не се избрани за да бидат судски скандал мајстор, туку за да оневозможуваат скандализирање), Libertas, 11 shkurt 2025, <https://bit.ly/42UWttz>

11 Qeveria do të shkarkojë Prokurorin Publik Shtetëror Ljupčo Kocevski (Владата ќе го разрешува државниот јавен обвинител Љупчо Коцевски), Nezavisen, 11 shkurt 2025, <https://nezavisen.mk/vladata-kje-go-razreshuva-na-drzhavniot-javen-obvinitel-ljupcho-kocevski/>

12 Deklaratë nga Prokurori Publik i Republikës së Maqedonisë së Veriut (Изјава на Јавниот обвинител на Република Северна Македонија), Prokuroria Publike e Maqedonisë së Veriut, 11 shkurt 2025, <https://jorm.gov.mk/izjava-na-javniot-obvinitel-na-republika-severna-makedonija-2/>

13 Qeveria miratoi propozimin për të shkarkuar Prokurorin e Shtetit Kocevski (Владата го усвои предлогот за разрешување на државниот обвинител Коцевски), Sloboden Pечат, 25 shkurt 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/vladata-go-usvoi-predlogot-za-razreshuvanje-na-drzhavniot-obvinitel-kocevski/>

14 Propozimi për shkarkim nuk përmban bazë për shkelje të rëndë disipline, thotë Kocevski (Во предлогот за разрешување нема основ за тешка дисциплинска повреда – вели Коцевски), Sloboden Pечат, 7 mars 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/vo-predlogot-za-razreshuvanje-nema-osnov-za-teshka-disciplinska-povreda-veli-kocevski/>

15 Parlamenti: Votimi i mosbesimit për pesë anëtarë të Këshillit Gjyqësor (Собрание: Изгласана недоверба за пет членови на Судски совет), DW News, 11 mars 2025, <https://www.dw.com/mk/sobranieto-izglasa-nedoverba-za-petmina-clenovi-na-sudskiot-sovet-se-bara-i-nivna-ostavka/a-71889407>

16 Vajc reagon ndaj “presionit nga koalicioni qeveritar mbi anëtarët e Këshillit Gjyqësor” (Байц реагира за „притисок од владината коалиција кон членовите на Судскиот совет“), Radio Evropa e Lirë, 13 mars 2025, <https://www.slobodnaevropa.mk/a/33346960.html>

17 Mickoski kërcënoi me protesta nëse «pesë anëtarë të shënuar» të Këshillit Gjyqësor nuk tërhiqen nga pozitat e tyre (Мицкоски се закани со протести ако „петтемина жигосани“ од Судскиот совет не се повлечат од функциите), Sloboden Pечат, 13 mars 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/mickoski-se-zakani-so-protesti-ako-pettemina-zhigosani-od-sudskiot-sovet-ne-se-povlechat-od-funkciite/>

18 Qeveria do të ndërpresë procedurën për shkarkimin e Kocevskit pavarësisht mendimit të Këshillit të Prokurorëve Publikë. (Владата ќе ја прекине постапката за разрешување на Коцевски независно од мислењето од Советот на јавни обвинители), 360 Stepni, 26 mars, 2025, <https://360stepni.mk/vladata-ke-ja-prekine-postapkata-za-razreshuvane-na-kotsevski-nezavisno-od-misleneto-od-sovetot-na-javni-obviniteli/>

19 Këshilli i Prokurorëve nuk ka kuorum për shkarkimin e Kocevskit (Советот на обвинители снеса кворум за разрешувањето на Коцевски), Sloboden Pечат, 26 mars 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/sovetot-na-obviniteli-snema-kvorum-za-razreshuvanjeto-na-kocevski/>

Në lidhje me të njëjtin incident, Kryetari i Bashkisë së Koçanit paraqiti dorëheqjen e tij pas tragjedisë që rezultoi me 59 të vdekur dhe mbi 150 të plagosur.²⁰ Në lidhje me të njëjtën tragjedi, Ministri i Transportit deklaroi se janë revokuar 427 licenca të kompanive të ndërtimit të cilave iu është konstatuar shkelje e rregulloreve.²¹ Ndërkohë, Gjykata Themelore në Koçan urdhëroi paraburgim 30-ditor për 13 persona për zjarrin në klubin e natës 'Puls', përfshirë ish-ministrin e Ekonomisë.²² Dy ish-kryetarët e komunës së Koçanit dhe ish-drejtori i Inspektoratit Shtetëror të Tregut u vendosën në arrest shtëpie, duke zëvendësuar masën fillestare të paraburgimit.²³

Shoqëria Civile

Më 20 janar, Qeveria lëshoi një thirrje publike për përzgjedhjen e 14 anëtarëve dhe zëvendës anëtarëve të Këshillit për Bashkëpunim midis Qeverisë dhe Shoqërisë Civile, duke synuar përfaqësues nga shoqatat dhe fondacionet.²⁴ Më 5 shkurt, u lëshua një thirrje shtesë për organizatat e shoqërisë civile që përfaqësojnë personat me aftësi të kufizuara për t'u bashkuar me Trupin Kombëtar Koordinues për Zbatimin e Konventës së OKB-së për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara.²⁵

Pas thirrjes fillestare, u dorëzuan 18 aplikime.²⁶ Më 6 mars, Qeveria publikoi listën e 14 anëtarëve të emëruar të Këshillit.²⁷ Në të njëjtën ditë, ajo lëshoi një thirrje të re për të plotësuar pozicionet e anëtarit dhe zëvendës anëtarit në fushën e mbrojtjes së personave të marginalizuar brenda Këshillit.²⁸

Më 14 mars, Grupi i Punës për Zhvillimin e Strategjisë Qeveritare për Bashkëpunimin me dhe Zhvillimin e Shoqërisë Civile 2025–2028 mbajti takimin inaugurues.²⁹ Deri në fund të muajit, Qeveria kishte marrë dy aplikime për pozicione të hapura në fushën e mbrojtjes së personave të marginalizuar.³⁰

20 Kryetari i komunës së Koçanit, Ljupčo Papazov, ka paraqitur një dorëheqje të parevokueshme nga detyra pas zjarrit të tmerrshëm në diskotekën Puls, i cili vrau 59 persona dhe plagosi 155. (Градоначалникот на Кочани, илупчо Папазов поднесе неотповиклива оставка на функцијата по стравичниот пожар во дискотеката "Пулс" во кој загинаа 59 лица, а 155 се повредени.) Telma, 17 mars 2025, <https://telma.com.mk/2025/03/17/gradonachalnikot-na-kochani-lupcho-papazov-podnese-ostavka/>

21 Nikoloski: Janë revokuar 427 licenca të kompanive të ndërtimit që anashkaluan ligjin (Николоски: Одзементи 427 лиценци на градежни фирми кои го заобиколювале законот), Alfa TV, 23 mars 2025, <https://bit.ly/3H2W0SI>

22 30 ditë paraburgim për Bekteshin dhe 12 të tjerë ndërsa gjykata zgjat masat kundër të dyshuarve (30 дена притвор за Бектеш и уште 12 лица, судот ги продолжи мерките за осомничените), Plusinfo, 21 mars 2025, <https://plusinfo.mk/30-dena-pritvor-za-bekteshi-i-za-12-drugi-lica-sudot-odluchi-da-gi-prodolzhi-merkite-za-osomnichenite/>

23 Ish-kryetarët e Koçanit Dimitrievski dhe Iliev vendosen nën arrest shtëpiak (Поранешните градоначалници на Кочани, Димитриевски и Илиев одат во кукен притвор), Radio Evropa e Lirë, 26 mars 2025, <https://www.slobodnaevropa.mk/a/33361046.html>

24 Thirrje publike për zgjedhjen e 14 anëtarëve dhe zëvendës anëtarëve të Këshillit për Bashkëpunim ndërmjet Qeverisë dhe Shoqërisë Civile nga radhët e shoqatave dhe fondacioneve. (Јавен повик за избор на 14 членови и заменици членови на Советот за соработка меѓу Владата и граѓанското општество од редот на здруженијата и фондациите), Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, 20 janar 2025, <https://www.nvosorabotka.gov.mk/?q=mk/node/1030>

25 Thirrje publike për shprehje të interesit për anëtarësim në një organizatë të shoqërisë civile të personave me aftësi të kufizuara në Trupin Kombëtar Koordinues për Zbatimin e Konventës së Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara brenda Qeverisë (Јавен повик за изразување интерес за членување на граѓанска организација на лица со попреченост во Националното координативно тело за имплементација на Конвенцијата на Обединетите нации за правата на лицата со попреченост при Владата), Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, 05 shkurt 2025, <https://www.nvosorabotka.gov.mk/?q=mk/node/1031>

26 Raporti për organizatat e regjistruara me kandidatë dhe Thirrja Publike për Votim për Zgjedhjen e Anëtarëve dhe Zëvendës Anëtarëve të Këshillit për Bashkëpunim midis Qeverisë dhe Shoqërisë Civile (Извештај за пријавени организации со кандидати и јавен повик за гласање за избор на членови и заменици членови на Советот за соработка меѓу Владата и граѓанското општество), Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, 12 shkurt 2025, <https://www.nvosorabotka.gov.mk/?q=mk/node/1032>

27 Lista e kandidatëve sipas numrit të votave të marra për anëtarë dhe zëvendës anëtarë të Këshillit për Bashkëpunim ndërmjet Qeverisë dhe Shoqërisë Civile (Листа на кандидати според бројот на добиени гласови за членови и заменици членови на Советот за соработка меѓу Владата и граѓанското општество), Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, 06 mars 2025, <https://www.nvosorabotka.gov.mk/?q=mk/node/1033>

28 Thirrje publike për zgjedhjen e një anëtarit dhe zëvendës anëtarit të Këshillit për bashkëpunim midis Qeverisë dhe shoqërisë civile në fushën e mbrojtjes së personave të marginalizuar (Јавен повик за избор на член и заменик член на Советот за соработка меѓу Владата и граѓанското општество во областа Заштита на маргинализираните лица), Qeveria e Maqedonisë së Veriut, 06 mars 2025, <https://www.nvosorabotka.gov.mk/?q=mk/Node/1034>

29 Takimi i parë i Grupit Punues për Zhvillimin e Strategjisë Qeveritare për Bashkëpunimin me dhe Zhvillimin e Shoqërisë Civile 2025–2028 (Прв состанок на Работната група за изработка на Стратегијата на Владата за соработка со и развој на граѓанското општество 2025–2028), Qeveria e Maqedonisë së Veriut, 14 mars 2025, <https://www.nvosorabotka.gov.mk/?q=mk/node/1035>

30 Raporti për organizatat e regjistruara me kandidatë dhe thirrje publike për votim për zgjedhjen e një anëtarit dhe zëvendës anëtarit të Këshillit për bashkëpunim midis Qeverisë dhe shoqërisë civile në fushën e mbrojtjes së personave të marginalizuar (Извештај за пријавени организации со кандидати и јавен повик за гласање за избор на член и заменик член на Советот за соработка меѓу Владата и граѓанското општество во областа Заштита на маргинализираните лица), Qeveria e Maqedonisë së Veriut, 28 mars 2025, <https://www.nvosorabotka.gov.mk/?q=mk/node/1039>

Mbikëqyrja Civile e Sektorit të Sigurisë/Inteligjencës

Më 5 shkurt, Gjykata Kushtetuese vendosi që shkarkimi i ish-drejtorit të Agjencisë së Inteligjencës në qershor 2024 nuk përbënte diskriminim për shkak të gjinisë ose përkatësisë politike, siç pretendohet nga ish-drejtori.³¹

Ndërkohë, më 7 shkurt, disa shkolla në Shkup morën kërcënime me bombë dhe më pas u evakuuan.³²

Më 14 shkurt, Agjencia e Sigurisë Kombëtare njoftoi futjen e testimit të detyrueshëm poligrafik si pjesë e procedurave të punësimit, vlerësimeve të integritetit profesional dhe procesit të dhënies së certifikatës së sigurisë, në përputhje me Ligjin për Agjencinë e Sigurisë Kombëtare.³³

Më 27 shkurt, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK) mbylli procedurat kundër Zëvendës Drejtoreshës të Agjencisë së Inteligjencës, duke përmendur ekzistencën e një hetimi paralel nga Prokuroria Publike për pretendimet e paraqitjes së kualifikimeve të falsifikuara.³⁴ Më 7 mars, Prokuroria filloi një hetim të ri për një lëndë të veçantë në lidhje me Agjencinë e Inteligjencës.³⁵

31 Erolld Musliu nuk u diskriminua kur u shkarkua si drejtor i Agjencisë së Inteligjencës, Gjykata Kushtetuese konstaton (Еролд Муслиу не бил дискриминиран при разрешувањето од директор на Агенцијата за разузнавање, констатира Уставен), 5 shkurt 2025, <https://bit.ly/4lvP0sm>

32 Kërcënime me bombë të raportuara në disa shkolla të Shkupit (Дојави за бомби во неколку скопски училишта), Radio Evropa e Lirë, 7 shkurt 2025, <https://www.slobodnaevropa.mk/a/33306477.html>

33 Agjencia e Sigurisë Kombëtare fillon testimin poligrafik (Агенцијата за национална безбедност почнува со полиграфско тестирање), 14 shkurt 2025, <https://bit.ly/4lvP4s6>

34 Ngjashëm me drejtorin e ASK - zyrtarët e anti-korrupsionit gjithashtu "pastruan" zëvendësdrejtoreshën e Agjencisë së Inteligjencës (Слично како и директорот на АНБ – Антикорупционерите ја „исчистија“ и заменик директорката на Агенцијата за разузнавање), 27 shkurt 2025, <https://bit.ly/42odD1j>

35 Мë shumë raporte në lidhje me Agjencinë e Inteligjencës - hetohet nëse ka pasur një promovim të paligjshëm (Уште пријави за Агенцијата за разузнавање – се истражува дали имало незаконско унапредување), Sloboden Pечат, 7 mars, 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/ushte-priccccjavi-za-agencija-za-razuznavanje-se-istrazuva-dali-imalo-nezakonsko-unapreduvanje/>

Reforma e Administratës Publike

Në janar 2025, Parlamenti miratoi ndryshimet në Ligjin për Dokumentet Elektronike, Identifikimin Elektronik dhe Shërbimet Konfidenciale, të cilat përcaktojnë se një dokument elektronik i shtypur i marrë nga një qytetar do të ketë të njëjtën vlefshmëri me dokumentin origjinal.³⁶ Këto ndryshime në ligj do të modernizojnë procesin e marrjes së dokumenteve, duke u mundësuar qytetarëve qasje në shërbime në pajisjet e tyre mobile.³⁷

Në janar 2025, Qeveria miratoi Strategjinë Kombëtare të Sigurisë Kibernetike 2025–2028.³⁸ Ai përfaqëson një udhërrëfyes për forcimin e qëndrueshmërisë dhe sigurisë së shtetit në hapësirën kibernetike. Kjo strategji shënon një pikë kthimi në përpjekjet e vendit për të mbrojtur infrastrukturën e tij digjitale dhe për të ndërtuar një të ardhme më të sigurt dhe më të mbrojtur për të gjithë.³⁹ Ai u miratua pas një hendeuku trevjeçar, gjatë të cilit mungesa e një kuadri kombëtar të sigurisë kibernetike e la vendin të prekshëm nga kërcënimet në rritje.⁴⁰

Më 10 mars 2025, u mbajt seanca e tretë e Sekretariatit për Reforma në Administratën Publike (RAP), gjatë së cilës u miratua draft raporti vjetor për vitin 2024, që mbulon periudhën nga janari deri në qershor 2024. Ky raport përshkruan zbatimin e Strategjisë së RAP (2023–2030) me Planin e saj të Veprimit. Për më tepër, u shqyrtua dhe diskutua Plani i Veprimit për aktivitetet e planifikuara në përputhje me raportin e monitorimit nga misioni vlerësues i SIGMA nga viti 2024 për Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Në mars 2025, në përputhje me qëllimet e përcaktuara në Planin e Rritjes për Ballkanin Perëndimor, Ministria e Transformimit Digjital (MTD) njoftoi përgatitjen e ligjeve të mëposhtme: Ligji për Komunikimet Elektronike; ndryshimet në Ligjin për Dokumentet Elektronike, Identifikimin Elektronik dhe Shërbimet Konfidenciale; Ligji për Materiale Arkivore dhe Veprimtarinë Arkivore, dhe Ligji për Sigurinë e Rrjetit dhe Sistemeve të Informacionit.⁴¹

- Ligji për Komunikimet Elektronike synon të përafrojë kuadrin ligjor kombëtar me standardet evropiane duke u harmonizuar me Kodin Evropian të Komunikimeve Elektronike (2018/1972) dhe Aktin e Infrastrukturës Gigabit (2024/1309). Ligji do të sigurojë përditësimin e kuadrit rregullator për komunikimet elektronike duke nxitur investimet në rrjete me cilësi të lartë dhe shpejtësi të lartë, duke mbrojtur konsumatorët dhe duke promovuar konkurrencën. Ai do të krijojë një kornizë gjithëpërfshirëse për të mbështetur vendosjen më të shpejtë, më kosto-efektive dhe të thjeshtuar të rrjeteve me kapacitet të lartë, të referuara zakonisht si rrjete gigabit.⁴²

36 'Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për dokumentet elektronike, identifikimin elektronik dhe shërbimet konfidenciale (Закон за изменување и дополнување на Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги)', Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 3/2025.

37 <https://www.radiomof.mk/andonovski-od-ovoj-mesec-pechatenite-elektronski-dokumenti-se-priznavaat-kako-originalni/>

38 'Strategjia për Sigurinë Kibernetike 2025-2028 (Стратегија за сајбер безбедност 2025 – 2028)' (Ministria e Transformimit Digjital, janar 2025), https://mdt.gov.mk/files/sodrzina_na_CCB_2025_2028_usoglasen_tekst.pdf.

39 'Andonovski: Qeveria ka miratuar Strategjinë Kombëtare të Sigurisë Kibernetike 2025-2028 (Аноновски: Владата ја донесе Националната стратегија за сајбер безбедност 2025-2028 година)', Faqja zyrtare e Ministrisë së Administratës Publike, 21 janar 2025, <https://mioa.gov.mk/mk-MK/news/andonovski-vladata-ja-donese-nacionalnata-strategija-za-sajber-bezbednost-2025%E2%80%932028-godina---2101202525.aspx>.

40 'Qeveria ka miratuar Strategjinë Kombëtare të Sigurisë Kibernetike 2025-2028 (Владата ја донесе Националната стратегија за сајбер безбедност 2025-2028 година)', Meta.Mk, 21 janar 2025, 2025-2028, <https://meta.mk/vladata-ja-donese-nacionalnata-strategija-za-sajber-bezbednost-2025-2028-godina/>.

41 'Të gjitha propozim ligjet e Ministrisë së Transformimit Digjital në lidhje me Agjendën Reformuese janë botuar në ENER (Објавени на ЕНЕР сите нацрт закони на Министерството за дигитална трансформација во однос на Реформската агенда)', Faqja zyrtare e Ministrisë së Transformimit Digjital, 25 mars 2025, <https://mdt.gov.mk/mk-MK/objaveni-na-ener-site-nacrt-zakoni-na-ministerstvoto-za-digitalna-transformacija-vo-odnos-na-reformskata-agenda>

42 Ibid.

- Ndryshimet në Ligjin për Dokumentet Elektronike, Identifikimin Elektronik dhe Shërbimet Konfidenciale janë në përputhje me Rregulloren e BE-së 2024/1183. Qëllimi kryesor i ligjit është krijimi i një sistemi të vetëm, të unifikuar të identitetit digjital në mbarë vendin, duke mundësuar qasje të lehtë dhe të sigurt si në shërbimet publike ashtu edhe në ato private. Kjo do të thjeshtojë përdorimin e shërbimeve elektronike dhe do të rrisë numrin e transaksioneve elektronike midis përdoruesve.⁴³
- Ligji për Material Arkivor dhe Veprimtarinë Arkivore krijon një kuadër ligjor modern për menaxhimin e aktiviteteve arkivore, duke përfshirë trajtimin elektronik të dokumenteve arkivore, i cili do të përmirësojë ruajtjen dhe efikasitetin operacional të institucioneve arkivore në vend.⁴⁴
- Ligji për Sigurinë e Sistemeve të Rrjetit dhe të Informacionit (SRI) shërben si bazë për harmonizimin me Direktivën e BE-së për RSI 2. Ligji synon të sigurojë një nivel të lartë të rezistencës kibernetike duke integruar sigurinë kibernetike në çdo segment të transformimit digjital.⁴⁵

Përmes kësaj pakete ligjesh, MTD krijon bazën ligjore për reforma gjithëpërfshirëse, themelore dhe të prekshme në fushën e teknologjive të informacionit dhe komunikimit, si dhe transformimin digjital të vendit. Me zbatimin në kohë të hapave të planifikuar, do të sigurohen fonde të konsiderueshme për reforma dhe zhvillim të përshpejtuar, të cilat do të rrisin rritjen ekonomike dhe do të mbështesin vendin në rrugën e tij drejt anëtarësimit në BE.⁴⁶

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

Kapitulli 23

Funksionimi i gjyqësorit

Organet e menaxhimit

Në fillim të vitit 2025, u zgjodh Kryetari i ri i Këshillit Gjyqësor pasi bartësi i mëparshëm i detyrës kishte dhënë dorëheqjen.⁴⁷ Në muajin shkurt, Këshilli Gjyqësor njoftoi synimin e tij për të themeluar një komision që do të përcaktojë standarde orientuese të ngarkesës së punës për gjyqtarët çdo muaj.⁴⁸

Pavarësia dhe paanshmëria

Pas miratimit të një Rregulloreje të re në nëntor 2024, më 27 janar u mbajt seanca konstituive e Këshillit të ristrukturuar për Koordinimin e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit në Organet Gjyqësore (Këshilli i TIK). Këshilli, i themeluar në përputhje me nenin 87-a të Ligjit për Gjykatat, përbëhet nga përfaqësues të institucioneve gjyqësore dhe është përgjegjës për koordinimin e përpjekjeve të digjitalizimit në të gjithë gjyqësorin.⁴⁹

Në janar, Gjykata Supreme dhe Ministria e Brendshme nënshkruan një marrëveshje bashkëpunimi për të mundësuar shkëmbimin elektronik të të dhënave nëpërmjet Platformës Kombëtare të Ndërveprimit, në përputhje me Ligjin për Dokumentet Elektronike, Identifikimin Elektronik dhe Shërbimet Konfidenciale.⁵⁰ Në fund të muajit, Gjykata Supreme vuri në funksion disa shërbime elektronike në platformë, përfshirë ato për evidencat penale dhe kriminale, ndalesat për ushtrimin e veprimtarisë profesionale dhe heqjen e aftësisë juridike për personat fizikë.⁵¹

Në shkurt, Shoqata e Gjyqtarëve zgjodhi një përbërje të re të Këshillit Mediatik-Gjyqësor për vitin 2025, i përbërë nga tetë gazetarë dhe shtatë gjyqtarë.⁵² Këshilli lëshoi një deklaratë publike që kritikon përjashtimin e një gazetari nga një seancë gjyqësore në Veles, duke riafirmuar se qasja publike në procedurat gjyqësore është një parim thelbësor i gjyqësorit të drejtë dhe transparencës, duke iu nënshtruar vetëm përjashtimeve të përcaktuara me ligj.⁵³

47 Këshilli Gjyqësor ka kryetar të ri - Aleksandar Kambovski (Судскиот совет доби нов претседател - Александар Камбовски), DW News, 3 janar 2025, https://www.dw.com/mk/sudskiot-sovet-dobi-nov-pretседател-aleksandar-kambovski/a-71208784?maca=maz-rss-maz-pol_makedonija_timemk-4727-xml-mrss

48 Këshilli Gjyqësor do të formojë një komision për të përcaktuar numrin e lëndëve që një gjyqtar duhet të zgjidhë në muaj. (Судскиот совет ќе формира комисија за утврдување на бројот на предмети што треба да ги реши судијата месечно), Sloboden Pечат, 26 shkurt 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/sudskiot-sovet-kje-formira-komisija-za-utvrduvanje-na-brojt-na-predmeti-shto-treba-da-gi-reshi-sudijata-mesechno/>

49 Seanca konstituive e përbërjes së re të Këshillit Koordinues të TIK-ut: Strategji për një të ardhme digjitale! (Конститутивната седница на новиот состав на Советот за koordinирање на ИКТ: Стратегија за дигитална иднина!), Ministria e Drejtësisë, 27 janar 2025, <https://www.pravda.gov.mk/vest/6814>

50 Gjykata Supreme dhe Ministria e Brendshme nënshkruan një marrëveshje për bashkëpunim dhe përdorim më të shpejtë të shërbimeve elektronike (Врховниот суд и Министерството за внатрешни работи склучија договор за соработка и побрзо користење на електронските услуги), Gjykata Supreme e Maqedonisë së Veriut, 30 janar 2025, <https://bit.ly/4jHiqle>

51 Shërbimet e internetit vendosen në një platformë ndërveprueshmërie (Поставени веб сервиси на платформа за интероперабилност), Gjykata Supreme e Maqedonisë së Veriut, 27 mars 2025, <https://bit.ly/3S4xf5B>

52 Përbërja e re e Këshillit të Mediave Gjyqësore, Këshilli i Mediave Gjyqësore, 18 shkurt 2025, <https://bit.ly/4IMDZCZ>

53 Deklaratë Publike nga Këshilli i Mediave Gjyqësore, Këshilli i Mediave Gjyqësore, 12 Mars, 2025, <https://bit.ly/42CFzyk>

Llogaridhënia

Në shkurt, pas një aksidenti trafiku fatal që shkaktoi zemërim publik, Ministri i Drejtësisë largoi një gjyqtar nga një grup pune i krijuar nga Ministria. Gjyqtari kishte vendosur një masë edukative jo-burgosëse në një lëndë të mëparshme që përfshinte të njëjtin shofer të akuzuar në incidentin e fundit.⁵⁴ Këshilli Gjyqësor njoftoi se do të rishikojë historinë e lëndëve të shoferit duke pasur parasysh shkeljet e tij të mëparshme.⁵⁵

Kryetari i Këshillit Gjyqësor hodhi poshtë publikisht thirrjet për shpërbërjen e Këshillit, duke paralajmëruar kundër reformave radikale që mund të dëmtojnë gjyqësorin.⁵⁶ Në fund të muajit, Këshilli shqyrtoi gjetjet e grupit të punës që vlerësoi sjelljen e gjyqtarëve dhe nuk gjeti bazë për masa disiplinore. Këshilli mbështeti njëzëri gjyqtaren, duke pohuar se vendimet ishin marrë brenda kufijve të diskrecionit ligjor.⁵⁷

Më 28 shkurt, një anëtar i Këshillit Gjyqësor refuzoi të jepte dorëheqjen pas votave të interpelancës, duke pretenduar presion politik nga dega ekzekutive dhe ndërhyrje në pavarësinë gjyqësore.⁵⁸

Veçmas, raportet e medias ngritën shqetësime mbi kompensimin e Kryetares të Gjykatës Supreme nga Akademia e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë midis viteve 2022 dhe 2024. Pavarësisht se ka marrë afërsisht 400,000 denarë, thuhet se ajo ka munguar në mbi gjysmën e seancave të Bordit. Akademia deklaroi se njoftimi paraprak nuk ishte dhënë me kohë për të thirrur një zëvendësues, ndërsa Kryetarja pohoi se nuk kishte marrë ftesa në kohë.⁵⁹

Profesionalizmi dhe kompetenca

Më 6 shkurt, Akademia për Gjyqtarë dhe Prokurorë Publikë 'Pavell Shatev' u dha certifikata 97 të diplomuarve të programit të saj të trajnimit fillestar, duke përfshirë 50 gjyqtarë të ardhshëm dhe 47 prokurorë publikë të ardhshëm.⁶⁰ Në të njëjtën ditë, Këshilli i Prokurorëve Publikë shpalli thirrje për plotësimin e 47 pozicioneve në prokuroritë themelore publike, duke përfshirë dy vende të lira në Zyrën për Ndjekjen e Krimit të Organizuar dhe Korrupsionit.⁶¹ Këshilli Gjyqësor gjithashtu hapi një thirrje për 50 emërimet të reja gjyqësore në të gjithë sistemin gjyqësor.⁶²

54 Fillkov shkarkoi gjyqtaren Aleksovska Stojanovska nga një grup pune në Ministrinë e Drejtësisë (Филков ја разреши судијката Алексовска Стојановска од работна група во Министерството за правда), Fokus, 03 shkurt 2025, <https://bit.ly/4kl74no>

55 Këshilli Gjyqësor do të rishqyrtojë lëndët e mëparshme të të pandehurit Vasil Jovanov, thotë Kambovski (Судскиот совет ќе ги преиспитуваат претходните случаи на обвинетиот Васил Јованов, вели Камбовски), Sloboden Pечат, 5 shkurt 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/sudskiot-sovet-kje-gi-preispituvaat-prethodnite-sluchai-na-obvinetiot-vasil-jovanov-veli-kambovski/>

56 Kryetari i Këshillit Gjyqësor Kambovski: Institucionet duhet të përmirësohen, jo të shpërbëhen (Претседателот на Судскиот совет Камбовски: Институциите треба да се унапредуваат, не да се распуштаат), Sloboden Pечат, 21 shkurt 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/pretsedatelot-na-sudskiot-sovet-kambovski-instituciite-treba-da-se-unapreduvaat-ne-da-se-raspushtaat/>

57 Gjykata gjyqësore qëndron pas gjyqtarëve që gjykoj Vasil Jovanov – Gjyqtarët nuk mund të jenë fajtorë për gjithçka (Судски застава зад судијката што му судеше на Васил Јованов – не може судиите да се виновни за се), Sloboden Pечат, 26 shkurt 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/gggsudski-zastana-zad-sudijkata-shto-mu-sudеше-jovanov-ne-mozhe-sudiite-da-se-vinovni-za-se/>

58 Milazim Mustafa nga Këshilli Gjyqësor nuk jep dorëheqje: Dega ekzekutive po ndërhyr në gjyqësor (Милазим Мустафа од Судскиот совет не поднесува оставка: Извршната власт се меша во судството), Sloboden Pечат, 28 shkurt 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/milazim-mustafa-od-sudskiot-sovet-ne-podnesuva-ostavka-izvrshnata-vlast-se-mesha-vo-sudstvoto/>

59 Besa Ademi mori kompensim prej pothuajse katërqind mijë denarë nga Akademia e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve, dhe nuk mori pjesë as në gjysmën e seancave të Bordit të Drejtoreve! (Беса Адеми добила надоместоци од скоро 400 илјади денари од Академијата за судии и обвинители, а не присуствувала ниту на половина од седниците на Управниот одбор!), Fokus, 10 Shkurt 2025, <https://fokus.mk/besa-ademi-dobila-nadomestotsi-od-skoro-400-iljadi-denari-od-akademijata-za-sudii-i-obviniteli-a-ne-prisustvuvala-nitu-na-polovina-od-sednitsite-na-upravniot-odbor/>

60 Akademia për Gjyqtarë dhe Prokurorë Publikë u dha certifikata 97 kandidatëve për gjyqtarë dhe prokurorë publikë (Академијата за судии и јавни обвинители додели уверенија на 97 кандидати за судии и јавни обвинители), Akademia për Gjyqtarë dhe Prokurorë Publikë, 5 shkurt 2025, <https://bit.ly/44t8yrh>

61 'Shpallje për zgjedhje të prokurorëve publikë (Оглас за избор на јавни обвинители), Këshilli i Prokurorëve Publikë, 6 shkurt 2025, <https://sjorm.gov.mk/oglas-za-izbor-na-javni-obviniteli/>

62 Shpallje për përzgjedhjen e gjyqtarëve (Оглас за избор на судии), Këshilli Gjyqësor, 06 shkurt 2025, http://sud.mk/wps/wcm/connect/ssrm/8b83baf0-f92d-4aae-86d2-078b920afb1a/OГЛАС_ЗА_СУДИИ.pdf?MOD=AJPERES&CVID=

Më 10 shkurt, Këshilli i Prokurorëve Publikë zgjodhi një kryetare të re të Prokurorisë së Lartë Publike në Shkup.⁶³ Megjithatë, ajo paraqiti dorëheqjen e saj vetëm tetë ditë më vonë, duke përmendur nevojën për t'u përqëndruar në punën me lëndë dhe duke rekomanduar që një koleg më me përvojë të emërohej në këtë pozicion. Këshilli gjithashtu emëroi kryetarë të rinj të Prokurorive Themelore Publike në Gjevgjeli dhe Prilep në të njëjtën ditë.⁶⁴

Në muajin mars, Këshilli zgjodhi 31 prokurorë të rinj publikë për 10 prokurori themelore.⁶⁵ Asnjë kandidat nuk u zgjodh për zyrat në Gostivar dhe Kërçovë, ndërsa pesë zyra të tjera nuk kishin aplikantë të regjistruar. Gjatë të njëjtës periudhë, tre gjyqtarë nga Gjykata e Apelit të Manastirit bënë deklarata solemne. Këshilli Gjyqësor emëroi kryetarë të rinj për Gjykatën e Apelit në Manastir dhe gjyqtarë të rinj në Gjykatat Themelore në Manastir, Veles, Gjevgjeli, Gostivar, Delçevë, Kavadar, Kërçovë, Koçan, Kriva Pallankë, Kumanovë, Ohër, Prilep, Sveti Nikollë, Strugë, Strumicë, Tetovë dhe Shtip.⁶⁶

Më 10 mars, Këshilli Gjyqësor emëroi Kryetarin e përkohshëm të Gjykatës Supreme me një votim 10 me 2. Procesi i përzgjedhjes për një caktim të përhershëm vazhdon.⁶⁷

Cilësia e drejtësisë

Në seancën e tij të 229-të, të mbajtur më 23 janar 2025, Këshilli Drejtues i Akademisë së Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë vendosi të rrisë transparencën institucionale duke filluar transmetimet publike të seancave të saj përmes kanalit në YouTube të Akademisë. Masa do të monitorohet për efektivitetin dhe do të plotësohet me metoda shtesë nëse është e nevojshme.⁶⁸

Në seancën vijuese, Bordi u përditësua për përgatitjet për pranimin e gjeneratës së nëntë të kandidatëve për trajnim fillestar dhe miratoi një rezolutë që kërkon fonde nga Ministria e Financave përmes Këshillit të Buxhetit Gjyqësor. Akademia kishte kërkuar më parë udhëzime nga Qeveria dhe Ministria e Financave në lidhje me strukturën e ardhshme të procesit të provimit pranues.⁶⁹

Më 26 janar, Këshilli i Programit zhvilloi një takim online për të shqyrtuar një model të propozuar të Planit të Trajnimit të zhvilluar nga Zëvendës Drejtori i Akademisë në bashkëpunim me stafin nga Sektori i Trajnimit të Vazhdueshëm. Modeli synon të prezantojë një strukturë të unifikuar për ligjëratat. Anëtarët ranë dakord të vazhdojnë rafinimin e propozimit dhe të japin të dhëna të mëtejshme për përmbajtjen dhe formatin e tij.⁷⁰

Në seancën e tij të 232-të, të mbajtur në fund të marsit, Bordi Drejtues shqyrtoi tekstin e një thirrjeje publike për emërimin e një zëvendës drejtori të ri dhe krijoi një komision për mbikëqyrjen e procedurës së përzgjedhjes.⁷¹

63 Njoftim i një takimi të mbajtur (Соопштение за одржана седница), Këshilli i Prokurorëve Publikë, 10 shkurt 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-za-odrzhana-sednica-13/>

64 Prokurorja Krstevska Caleva ka paraqitur kërkesë për t'u liru nga pozita e saj si drejtuese e Prokurorisë së Lartë Publike në Shkup. (Обвинителката Крстевска Цалева поднела барање да биде ослободена од функцијата шефица на Вишото јавно обвинителство Скопје), Alsat, 18 shkurt 2025, <https://alsat.mk/mk/obvinitelkata-krstevska-tsaleva-podnela-barane-da-bide-oslobodena-od-funktsijata-shefitsa-na-vishoto-javno-obvinitelstvo-skopje/>

65 Njoftim i një takimi të mbajtur (Соопштение за одржана седница), Këshilli i Prokurorëve Publikë, 7 mars 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-za-odrzhana-sednica-16/>

66 Njoftim nga seanca e 517-të e Këshillit Gjyqësor të Republikës së Maqedonisë e mbajtur më 10.03.2025 (Соопштение од 517-та седница на Судскиот совет на РСМ одржана на 10 Mars 2025 година), Këshilli Gjyqësor, 10 Mars 2025, <https://bit.ly/3GsXJvM>

67 Xhemali Saiti u zgjodh kryetar i përkohshëm i Gjykatës Supreme (Џемали Саити е избран за в.д. претседател на Врховниот суд), Sloboden Pечат, 10 mars 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/dzhemali-saiti-e-izbran-za-v-d-pretседатel-na-vrhovniot-sud/>

68 Raport nga seanca e 229-të e Bordit të Menaxhimit të Akademisë së Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë (Известување од одржана 229-та седница на Управниот одбор на Академија за судии и јавни обвинители), Akademia e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë, 24 janar 2025, <https://bit.ly/44DCHUz>

69 Raport nga seanca e 230-të e Bordit të Menaxhimit të Akademisë së Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë (Известување од одржана 230-та седница на Управниот одбор на Академија за судии и јавни обвинители), Akademia e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë, 25 shkurt 2025, <https://bit.ly/4IMMD4p>

70 U mbajt një takim rune i anëtarëve të Këshillit Programor të Akademisë së Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë (Одржан работен состанок на членовите на Програмскиот совет на Академијата за судии и јавни обвинители), Akademia e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë, 28 shkurt 2025, <https://bit.ly/42M88tr>

71 Njoftim për mbajtjen e seancës urgjente të 232-të të Këshillit Drejtues të Akademisë së Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë (Известување за одржување итна 232-ра седница на Управниот одбор на Академија за судии и јавни обвинители), Akademia e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve Publikë, 25 mars 2025, <https://bit.ly/357VboK>

Efikasiteti

Më 5 shkurt, Gjykata Kushtetuese anuloi Ligjin për Tatimin e Solidaritetit, duke konstatuar se ai cenonte sigurinë juridike dhe shkelte të drejtat pronësore të mbrojtura me kushtetutë. Gjykata arriti në përfundimin se rregullimi retroaktiv i marrëdhënieve juridike shkelte pritshmëritë legjitime të tatimpaguesve dhe sundimin e ligjit.⁷²

Më vonë gjatë muajit, Gjykata filloi një procedurë për të vlerësuar kushtetutshmërinë e ndryshimeve të Kodit Penal të shtatorit 2023, të cilat zvogëluan dënimet për shpërdorim detyre dhe shoqërim kriminal, duke ndikuar potencialisht në parashkrimin e disa lëndëve të profilit të lartë.⁷³

Me vendim unanim, Gjykata ka hapur edhe procedurën për shqyrtimin e Rregullores së punës së Këshillit të Prokurorëve Publikë. Dispozita e kontestuar lejon që shërbimi i një anëtarit në Këshill, edhe pa detyra të lidhura me lëndë, të konsiderohet automatikisht si pjesë e një vlerësimi pozitiv të performancës për ngritje në detyrë pas katër vjetësh.⁷⁴

Gjykata shtyu seancën përgatitore për Ligjin për Përdorimin e Gjuhëve për shkak të periudhës kombëtare të zisë pas tragjedisë së Koçanit.⁷⁵

Ndërkohë, Qeveria njoftoi synimin e saj për të rritur moshën e daljes në pension për gjyqtarët në 67 vjeç, duke përmendur mungesat e stafit dhe nevojën për të forcuar luftën kundër korrupsionit. Propozimi u kritikua nga opozita si diskriminues.⁷⁶

⁷² Gjykata Kushtetuese anuloi Ligjin e Tatimit të Solidaritetit (Ustavniot sud go поништи Законот за данок на солидарност), Gjykata Kushtetuese, 6 shkurt 2025, <https://ustavensud.mk/archives/32395>

⁷³ Shumica e gjyqtarëve kushtetues kundërshtuan ndryshimet në Kodin Penal (Мнозинството уставни судии ги оспорија измените на Кривичниот законик), Sloboden Pечат, 12 shkurt 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/mnozinstvoto-ustavni-sudii-gi-osporija-izmenite-na-krivichniot-zakonik/>

⁷⁴ Gjyqtarët kushtetues njëzëri pranuan nismën e prokurorës Lençe Ristoska kundër Rregullores së punës së Këshillit të prokurorëve publikë, të miratuar me qëllim të vetë-promovimit. (Уставните судии едногласно ја прифатија иницијативата на обвинителката Ленче Рistosка против Деловникот на Советот на јавни обвинители, донесен со цел самоупроудвање.), Sakam da Kazam, 19 shkurt 2025, <https://bit.ly/3YUn3AG>

⁷⁵ Gjykata Kushtetuese shtyu seancën përgatitore të Ligjit për Përdorimin e Gjuhëve për shkak të periudhës shtatë ditore të zisë për viktimat e tragjedisë së Koçanit. (Уставниот суд ја одложи подготовителната седница на Законот за употреба на јазиците поради седумдневната жалост за жртвите од трагедијата во Кочани), Gjykata Kushtetuese, 17 mars 2025, <https://ustavensud.mk/archives/32950>

⁷⁶ Qeveria zgjat moshën e pensionit të gjyqtarëve në detyrë në 67 (Власта го продолжува работниот век на постојните судии до 67 години), Sitel TV, 13 shkurt 2025, <https://sitet.com.mk/vlasta-go-prodolzhuva-rabotniot-vek-na-postojnite-sudii-do-67-godini>

Lufta Kundër Korrupsionit

Nga fundi i shkurtit, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK), në bashkëpunim me Zyrën e Kombeve të Bashkuara për Drogat dhe Krimin (UNODC) dhe Iniciativën Rajonale Kundër Korrupsionit (RAI), dhe mbështetjen e Agjencisë Austriake për Zhvillim, organizoi një punëtori mbi zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit (2021–2025) dhe një udhërrëfyes për zhvillimin e një strategjie të re kundër korrupsionit (2026–2030). Në punëtori morën pjesë përfaqësues të institucioneve shtetërore të përfshira në zbatimin e strategjisë ekzistuese, si dhe përfaqësues nga organizatat ndërkombëtare në vend, shoqëria civile dhe sektori privat.⁷⁷

Indeksi i fundit i Perceptimit të Korrupsionit Transparency International renditi Maqedoninë e Veriut në vendin e 88-të në botë me 40 pikë indeksi, krahasuar me vendin e 76-të vitin e kaluar me 42 pikë indeksi. Një kthim prapa i tillë është kryesisht për shkak të zhvillimeve shqetësuese në gjyqësor gjatë vitit të kaluar, si dhe mosndëshkimit të individëve të përfshirë në korrupsion të nivelit të lartë.⁷⁸

Komisioni shtetëror për parandalimin e korrupsionit

Në gjysmën e dytë të shkurtit, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK) zgjodhi një Zëvendës Kryetare të re bazuar në parimin e rotacionit për të shërbyer një mandat gjashtëmuor.⁷⁹

Në fund të marsit, KSHPK publikoi Raportin Vjetor 2024. Komisioni ka marrë 689 kallëzime për korrupsion të dyshuar dhe ka nisur 78 lëndë sipas detyrës zyrtare. Ai lëshoi gjithsej 742 vendime: 353 në lidhje me korrupsionin, 98 me konfliktin e interesit, 60 me financimin e fushatës zgjedhore dhe 231 me deklarimin e pasurisë.⁸⁰

KSHPK gjithashtu publikoi Raportin Vjetor të vitit 2024 për zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit. Raporti tregoi se vetëm 18% e aktiviteteve të planifikuara ishin zbatuar plotësisht, 32% ishin në vazhdim, dhe 50% nuk kishin filluar. Progresi më i madh u regjistrua në sektorët e zbatimit të ligjit, shëndetësisë dhe arsimit, ndërsa zbatimi i kufizuar u vërejt në planifikimin urban, mjedisin, bujqësinë dhe sportin.⁸¹

Për më tepër, KSHPK-ja publikoi Raportin e Monitorimit të Sistemit të Integritetit për vitin 2024, i cili mbulon 72 institucione të qeverisjes qendrore, 72 autoritete lokale dhe 16 institucione gjyqësore.⁸² Raporti vuri në dukje mangësi të përhapura, duke përfshirë mungesën e rregullave të brendshme për konfliktin e interesit, rregullimin e pamjaftueshëm për dhuratat dhe mikpritjen, normat e ulëta të certifikimit ISO dhe trajnimin dhe monitorimin e kufizuar të integritetit.

77 'Punëtorja për zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit (2021–2025) dhe një udhërrëfyesi për zhvillimin e një strategjie të re kundër korrupsionit (2026–2030) (Работилница за имплементација на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судир на интереси (2021–2025) и патоказ за развој на антикорупциска стратегија (2026–2030))', Uebfaqja zyrtare e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, 28 shkurt 2025, <https://bit.ly/42Q5sMq>

78 'Indeksi i Perceptimit të Korrupsionit 2024: Roli shkatërrues i korrupsionit në krizën e ndryshimeve klimatike (Индекс на перцепција на корупцијата 2024: Порубна улога на корупцијата во кризата со климатските промени)', Faqja zyrtare e Transparency International-Macedonia, 11 shkurt 2025, <https://transparency.mk/2025/02/11/indeks-na-percep-cija-na-korup-cijata-2024-pogubna-uloga-na-korup-cijata-vo-krizata-so-klimatskite-promeni/>

79 'Biljana Karakasheva Shulev nënkryetare e re e KSHPK-së (Билјана Каракашева Шулев нова заменик претседателка на ДКСК)', Telma TV, 21 shkurt 2025, <https://telma.com.mk/2025/02/21/biljana-karakasheva-shulev-nov-zamenik-pretседателка-na-dksk/>

80 Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, "Raporti vjetor për punën e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit për vitin 2024", mars 2025, https://dksk.mk/wp-content/uploads/2025/03/ГИ-за-работататата-на-ДКСК-за-2024_за-web-без-прилози.pdf

81 Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, "Raporti vjetor për zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit 2021–2025 për periudhën midis 01 janarit 2024 dhe 31 dhjetorit 2024", mars 2025, <https://dksk.mk/wp-content/uploads/2025/03/Годишен-извештај-Национална-Стратегија-2024.pdf>

82 'Integriteti si shtyllë e qeverisjes së mirë - KSHPK me një raport të gjerë dhe thirrje për përgjegjësi më të madhe institucionale (Интегритетот како столб на доброто владеење - ДКСК со обремен извештај и повик за поголема институционална одговорност)', Faqja zyrtare e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, 26 mars 2025, <https://bit.ly/3RrTgLx>

KSHPK-ja njoftoi synimin e saj për të publikuar rregullisht informacione mbi veprimet zbatuese sipas Ligjit për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit.⁸³ Ai publikoi emrat e ish-zyrtarëve dhe zyrtarëve aktualë të gjobitur vitin e kaluar për shkelje të ligjit.⁸⁴

Zyra e Prokurorisë Publike

Gjatë kësaj periudhe tremujore, Prokurori Publik i Republikës së Maqedonisë së Veriut ndryshoi udhëzimin e detyrueshëm për të gjithë prokurorët publikë në vend për t'i dhënë përparësi rasteve të korrupsionit. Ato me interes të veçantë publik kanë të bëjnë me procedurat për sigurimin e të dhënave dhe informacionit mbi llogaritë bankare, pronën ose objektet me interes që ndodhen jashtë vendit, të cilat janë të rëndësishme për lëndët e lidhura me korrupsionin dhe u përkasin të gjithë individëve të përfshirë në akte korrupsioni, pavarësisht nga roli ose statusi i tyre. Këto ndryshime janë rezultat i një takimi të zhvilluar me përfaqësues të qendrës së specializuar analitike në Europol, përgjegjëse për luftimin e korrupsionit, ku u diskutuan mundësitë për krijimin e bashkëpunimit të thelluar në rastet e lidhura me korrupsionin.⁸⁵

Ky tremujor u shënuar nga zjarri që shpërtheu në një klub nate në qytetin e Koçanit, ku fillimisht humbën jetën 59 të rinj dhe mbi 160 persona u shtruan në spital.⁸⁶ Prokuroria Publike (PP) formoi një ekip prej pesë prokurorësh publikë,⁸⁷ i cili filloi një hetim kundër 27 personave dhe tre kompanive,⁸⁸ por për shkak të kompleksitetit të tij, gjashtë prokurorë të tjerë publikë u bashkuan me ekipin.⁸⁹ Gjetjet e tyre paraprake zbuluan disa anomalitë në ndërtesë: nuk kishte një hidrant ose një numër të mjaftueshëm të aparateve zjarrfikëse; nuk ishte regjistruar si një objekt shërbyes, por si një vend i industrisë së lehtë me leje pune nga Ministria e Ekonomisë e lëshuar 15 vjet më parë; ishte e veshur me materiale për izolimin e zërit dhe efekte vizuale që ishin lehtësisht të ndezshme; dhe materialet piroteknike u përdorën në mënyrë të paligjshme.⁹⁰ Këto gjetje çuan në reagime të ndryshme institucionale: paraburgimi në burg ose shtëpi u urdhërua për gjithsej 24 të dyshuar për krime të rënda kundër sigurisë publike;⁹¹ kryetari i bashkisë së Koçanit dha dorëheqjen,⁹² dhe KSHPK filloi një rishikim antikorrupsion të legjislacionit përkatës për të mundësuar zbulimin dhe parandalimin e rreziqeve të mundshme të korrupsionit.⁹³ Njëkohësisht, qytetarët reagueshan duke organizuar protesta në Koçan⁹⁴ dhe qytete

83 'Njoftim për shtyp i datës 26.02.2025 (Соопштение за јавност од 26.02.2025 година)', Faqja zyrtare e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, 26 shkurt 2025, <https://bit.ly/4jeZZVf>

84 'Informacion mbi gjobat e vendosura - 2024 (Në bazë të nenit 98 të LPKKI) (Информации за изречени глоби - 2024 година (Согласно член 98 од ЗСКЦИ))', Faqja zyrtare e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, 26 shkurt 2025, <https://bit.ly/442o650>

85 'Sistemi i Europolit do të sigurojë të dhëna për llogaritë bankare dhe pasuritë jashtë vendit të biznesmenëve dhe zyrtarëve të korruptuar (Преку системот на Европол ќе се обезбедуваат податоци за банкарски сметки и имот во странство на корумпирани бизнисмени и функционери)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 12 shkurt 2025, <https://jorm.gov.mk/preku-sistemot-na-evropol-ke-se-obezbeduvaat-podatoczi-za-bankarski-smetki-i-imet-vo-stranstvo-na-korumpirani-biznismeni-i-funkcioneri/>

86 'Pse ishte zjarri në klubin e natës Koçani kaq vdekjeprurës? (Зошто пожарот во клубот во Коцани беше толку смртоносен?)', Deutsche Welle, 18 mars 2025, <https://www.dw.com/mk/zosto-pozarot-vo-improviziraniot-noken-klub-vo-kocani-bese-tolku-smrtonosen/a-71940018>

87 'Kocevski: Për tragjedinë e Koçanit është formuar një ekip prej pesë prokurorësh publikë (Коцевски: Формиран е тим од пет јавни обвинители за трагедијата во Коцани)', Radio MOF, 16 mars 2025, <https://www.radiomof.mk/kocevski-formiran-e-tim-od-pet-javni-obviniteli-za-tragedijata-vo-kocani/>

88 'Prokuroria Publike ka hapur hetim për 27 persona dhe tre kompani në lidhje me zjarrin në Koçani (Јавното обвинителство отвори истражна постапка за 27 лица и три компании во врска со пожарот во Коцани)', Radio MOF, 21 mars 2025, <https://www.radiomof.mk/javnoto-obvinitelstvo-otvori-istrasna-postapka-za-27-lica-i-tri-kompanii-vo-vrska-so-pozharot-vo-kocani/>

89 'Njoftimi i datës 24.03.2025 (Соопштение од 24.03.2025 година)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 24 mars 2025, <https://jorm.gov.mk/soopshtenie-150/>

90 'Klubi i natës ishte plot me materiale të ndezshme, nuk kishte hidrant zjarri dhe nuk kishte kontratë për koncertin (Дискотеката била полна со запаливи материјали, немала хидрант, а за концертот немало договор)', Radio MOF, 16 mars 2025, <https://www.radiomof.mk/diskotekata-bila-polna-so-zapalivi-materijali-nemala-hidrant-a-za-koncertot-nemalo-dogovor/>

91 'Dy ish-kryebashkiakët e Koçanit po vendosen në arrest shtëpiak (Двајцата поранешни градоначалници на Коцани одат во куќен притвор)', Telma TV, 28 mars 2025, <https://telma.com.mk/2025/03/28/dvajcata-poranesni-gradonachalniczi-na-kocani-odat-vo-kuken-pritvor/>

92 'Kryetari i Bashkisë së Koçanit, Ljupčo Papazov, ka dhënë dorëheqjen (Градоначалникот на Коцани Љупчо Папазов поднесе оставка)', Radio MOF, 17 mars 2025, <https://www.radiomof.mk/gradonachalnikot-na-kocani-ljupcho-papazov-podnese-ostavka/>

93 'KSHPK: Kemi filluar procedurën për rishikimin antikorrupsion të legjislacionit për furnizimin me ushqime, mbrojtjen dhe shpëtimin, Ligjin për Mbikëqyrjen e Inspektimit, Ligjin për Vetëqeverisjen Lokale (ДККК: Започнавме постапка за антикорупциска проверка на законите за угостителска дејност, заштита и спасување, Законот за инспекциски надзор, Законот за локалната самоуправа)', Faqja zyrtare e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, 24 mars 2025, <https://bit.ly/4ICGCXV>

94 'Protesta në Koçani - drejtësi dhe fund korrupsionit (Протест во Коцани - правда и крај на корупцијата)', Radio Evropa e Lirë, 17 mars 2025, <https://www.slobodnaevropa.mk/a/33350703.html>

të tjera në të gjithë vendin,⁹⁵ ndërsa Platforma e Organizatave të Shoqërisë Civile për të Luftuar Korrupsionin u bëri kërkesa publike institucioneve kompetente, zbatimi i të cilave duhet të çojë në ndërprerjen e praktikës së mosndëshkimit, drejtësisë selektive dhe thjesht përmbushjes formale të detyrimeve.⁹⁶

Gjatë kësaj periudhe tremujore, u iniciuan disa hetime të tjera penale, në lidhje me: një ish-drejtor i Shërbimit për Çështje të Përgjithshme dhe të Përbashkëta të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut i dyshuar për pranimin e ryshfetit dhe përvetësimit në SHÇPP;⁹⁷ pesë individë dhe një person juridik i dyshuar për shpërdorim të pozitave dhe autoritetit të tyre zyrtar, falsifikim të dokumenteve zyrtare dhe abuzim me procedurën e prokurimit publik për zgjedhjen e një kompanie për sigurinë fizike në 14 stacione pagese të Ndërmarrjes Publike 'Rrugët Shtetërore',⁹⁸ dhe dy oficerë policie të dyshuar për shpërdorim të pozitave dhe autoritetit të tyre zyrtar, falsifikim të dokumenteve zyrtare dhe pengim të drejtësisë për të parandaluar paraqitjen e provave në procedurat e kryera para PP Kumanovë.⁹⁹

Për më tepër, gjatë kësaj periudhe, u ngritën kallëzime penale për shkak të dyshimit të arsyeshëm për shpërdorim të pozitës dhe autoritetit zyrtar ndaj individëve të mëposhtëm: ushtruesi i detyrës së drejtorit të Spitalit të Përgjithshëm në Ohër;¹⁰⁰ një ish-shef i Departamentit për Njësitë e Aviacionit në Ministrinë e Punëve të Brendshme (MPB);¹⁰¹ dhe një ish-drejtor i Kombinatit të Minierave dhe Energjisë Manastir.¹⁰²

Kallëzim penal për vepra të tjera penale të lidhura me korrupsionin ndaj individëve: 31 individë dhe pesë subjekte juridike të akuzuar për shpërdorim të pozitave dhe autoritetit të tyre zyrtar, falsifikim të dokumenteve zyrtare, shpërdorim të procedurës së prokurimit publik, pastrim parash dhe disa krime të tjera që lidhen me prokurimin e aditivit të qymyrit për nevojat e termocentraleve të Maqedonisë së Veriut;¹⁰³ katër persona të akuzuar për shpërdorim të pozitave dhe autoritetit të tyre zyrtar dhe shpërdorim të procedurës së prokurimit publik në lidhje me zbatimin e fasadës dhe projektit të ndriçimit të ndërtesës së Qeverisë;¹⁰⁴ një ish-drejtor i ndërmarrjes komunale të Komunës së Gazi Babës për përvetësim në detyrë;¹⁰⁵ pesëmbëdhjetë doganierë dhe një oficer policie të akuzuar për kryerjen e krimeve për pranimin e ryshfetit dhe shpërdorimin e pozitave dhe autoritetit të tyre zyrtar;¹⁰⁶ një zyrtar policie¹⁰⁷ dhe një kirurg¹⁰⁸ të dyshuar për pranimin e ryshfetit në raste të ndryshme.

95 'Protestat në Koçani nga sot në orën 15:00, dhe në Shkup nga e hëna (Од денеска протести во Кочани во 15 часот, од понеделник и во Скопје)', 24.mk, 22 mars 2025, <https://24.mk/details/od-deneska-protesti-vo-kochani-vo-15-chasot-od-ponedelnik-i-vo-skopje>

96 'Platforma e Organizatave të Shoqërisë Civile për të Luftuar Korrupsionin u ka bërë kërkesa institucioneve kompetente që do të mundësojnë ndërprerjen e praktikës së pandëshkueshmërisë, drejtësisë selektive dhe thjesht përmbushjes formale të detyrimeve (Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата упати барања до надлежните институции кои ќе овозможат да се прекине праксата на неказниност, селективна правда и формално исполнување на обврски)', Faqja zyrtare e Platformës së Organizatave të Shoqërisë Civile për të Luftuar Korrupsionin, 28 mars 2025, <https://bit.ly/4jKut1r>

97 'Hetim për ryshfet dhe përvetësim në SHPPP (Истрага за поткуп и pronevera во CO3P)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 6 shkurt 2025, <https://jorm.gov.mk/istraga-za-potkup-i-pronevera-vo-sozr/>.

98 'Hetim i abuzimeve të prokurimit publik në NP "Rrugët Shtetërore" (Истрага за злоупотреби при јавна набавка во ЈП «Државни патишта»)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 25 mars 2025, <https://jorm.gov.mk/istraga-za-zloupotrebi-pri-javna-nabavka-vo-jp-drzhavni-patishta/>.

99 'Dy zyrtarë policor nën hetim (Под истрага двајца полициски службеници)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 4 mars 2025, <https://jorm.gov.mk/pod-istraga-dvajca-policiziski-službenici/>.

100 'Kallëzim penal kundër drejtorit të spitalit të përgjithshëm në Ohrit! (Кривична пријава за директорот на охридската општа болница!)', TV 21, 6 shkurt 2025, <https://mk.tv21.tv/krivichna-prijava-za-direktorot-na-ohridskata-opшта-bolnitsa/>.

101 'Ministria e Punëve të Brendshme ngre kallëzime penale kundër ish-kreut të Departamentit për Njësitë e Aviacionit (MBP со кривична пријава за екс началникот на одделот за воздухопловни единици)', 24info.mk, 8 janar 2025, <https://bit.ly/44uPc4Q>.

102 'Policia Financiare ngre kallëzime penale kundër ish-drejtorit të ESM-së Matevski (Финансиска поднесе кривична против екс директорот на ЕСМ Матевски)', Telma TV, 13 shkurt 2025, <https://telma.com.mk/2025/02/13/finansiska-podnese-krivichna-protiv-eks-direktorot-na-esm-matevski/>.

103 'Aktakuzë e ngritur në rastin "Aditiv" (Поднесен обвинителен акт во предметот „Адитив“)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 27 shkurt 2025, <https://jorm.gov.mk/podnesen-obvinitelen-akt-vo-predmetot-aditiv/>.

104 'Aktakuzë për katër persona të përfshirë në zbatimin e projektit të fasadës dhe ndriçimit të ndërtesës së Qeverisë (Обвинение за четири лица инволвирани во изведбата на проектот за фасада и илуминација на зградата на Владата)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 7 shkurt 2025, <https://jorm.gov.mk/obvinenie-za-chetiri-licza-involvirani-vo-izvedbata-na-proektot-za-fasada-i-iluminacija-na-zgradata-na-vladata/>.

105 'Aktakuzë ndaj ish-drejtorit - ai u pagoi honorare përkthyesve të pavarur që ishin jashtë vendit (Обвинение против поранешен директор – давал плати на хонорарци кои биле во странство)', Telma TV, 16 janar 2025, <https://telma.com.mk/2025/01/16/obvinenie-protiv-poraneshen-direktor-daval-plati-na-honorarci-koi-bile-vo-stranstvo/>.

106 'Aktakuzë për 16 persona në rastin "Kalimi", procedura për dy persona është ndërprerë (Обвинение за 16 лица во предметот „Премин“, за две лица постапката е запрена)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 10 janar 2025, <https://jorm.gov.mk/obvinenie-za-16-licza-vo-predmetot-premin-za-dve-licza-postapkata-e-zaprena/>.

107 'Zyrtari i policisë "ra" me 50 EUR ryshfet, të gjetura para dhe dokumentacion (Полициски службеник "падна" со 50 евра поткуп, пронајдени пари и документација)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 18 janar 2025, <https://jorm.gov.mk/poliziski-službenik-padna-so-50-evra-potkup-pronajdeni-pari-i-dokumentacija/>.

108 'Kirurgu i Manastirit i dyshuar për pranimin e ryshfetit (Битолски хирург осомничен за приманье поткуп)', Faqja zyrtare e Prokurorisë Publike të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 29 janar 2025, <https://jorm.gov.mk/bitolski-hirurg-osomnichen-za-primane-potkup/>.

Në rastin 'Kalaja', Gjykata Penale Shkup vendosi dënim me burg prej katërmëdhjetë vjet e gjysmë dhe nëntë vjet e dhjetë muaj për dy ish-zyrtarë të inteligjencës, përkatësisht për abuzim me pozitat dhe autoritetin e tyre zyrtar, dhe për falsifikim të dokumenteve zyrtare, në lidhje me shkatërrimin e sistemeve të monitorimit të komunikimit në ish-Drejtorinë e Sigurisë dhe Kundërzbulimit. Një ish-ministre e Ministrisë të Punëve të Brendshme u lirua, sepse prokuroria nuk provoi se ajo ka kryer veprën penale për të cilën akuzohej.¹⁰⁹

Kuadri Ligjor

Pas kundërshtimeve nga KSHPK¹¹⁰ dhe Platforma e Organizatave të Shoqërisë Civile për të luftuar korrupsionin¹¹¹, u ngritën shqetësime lidhur me ndryshimet dhe plotësimet e propozuara të Ligjit për Prokurimin Publik. Këto shqetësime çuan në tërheqjen e ndryshimeve dhe plotësimeve nga procedura e përsheptuar dhe paraqitjen e tyre sipas procedurës së rregullt legislative me korrigjime të caktuara.¹¹² Këto ndryshime u miratuan nga Parlamenti, duke përfshirë dispozitat e kontestuara për heqjen e kontrollit administrativ mbi prokurimin publik të kryera nga Byroja e Prokurimit Publik dhe mbi ndryshimet në përbërjen e Komisionit Shtetëror për Ankesat e Prokurimit Publik.¹¹³

Në mes të shkurtit, një propozim ligj për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit u botua në Regjistrin Unik Kombëtar të Rregulloreve Elektronike (ENER). U theksua se këto ndryshime kanë për qëllim të trajtojnë mangësitë e identifikuara të Ligjit për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit, të cilat kanë ndikim negativ në efikasitetin e KSHPK-së dhe zbatimin e ndalimeve dhe përgjegjësi të përcaktuara.¹¹⁴

Gjatë kësaj periudhe tremujore, Ministria e Drejtësisë njoftoi se së shpejti do të përgatisë ndryshime në Kodin Penal në fuqi, të cilat pritet të eliminojnë implikimet e dëmshme të ndryshimeve të fundit të paraqitura në vitin 2023. Këto ndryshime duhet të rrisin dispozitat në lidhje me luftën kundër korrupsionit duke rritur dënimet ekzistuese për veprën penale të shpërdorimit të pozitës dhe autoritetit zyrtar, dhe duke zgjeruar fushën e veprave penale për të lejuar konfiskim të zgjatur.¹¹⁵ Ndërkohë, Gjykata Kushtetuese filloi një procedurë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së ndryshimeve të Kodit Penal të vitit 2023¹¹⁶ dhe udhëzoi Parlamentin t'i ndryshojë dhe/ose plotësojë ato brenda gjashtë muajve për të zbutur implikimet e tyre.¹¹⁷

109 'Drejtuesit e arratisur të DSK-së Grujevski dhe Boshkovski morrën dënime më të larta, Jankuloska u lirua – vendime në lëndën "Kalaja" (Избеганите началници на УБК, Грујевски и Бошковски со највисоки казни, Јанкуловска доби ослободителна – пресуди за предметот „Тврдина“), Telma TV, 13 janar 2025, <https://telma.com.mk/2025/01/13/izbeganite-nachalniczi-na-ubk-grujevski-i-boshkovski-so-najvisoki-kazni-jankuloska-dobi-osloboditelna-presudi-za-predmetot-tvrдина/>.

110 'Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit bën thirrje për transparencë dhe analizë gjatë miratimit të ndryshimeve në Ligjin për Prokurimin Publik (Државната комисија за спречување на корупцијата повикува на транспарентност и анализа при донесување на измените на Законот за јавни набавки), Faqja zyrtare e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, 12 dhjetor 2024, <https://bit.ly/4jxiGnE>.

111 'Platforma Kundër Korrupsionit: Në vend që ta forcojnë atë, ndryshimet në Ligjin për Prokurimin Publik shfuqizojnë kontrollin e tenderëve (Платформа против корупција: Наместо да ја зајакнува, преку измени на Законот за јавни набавки се укинува контролата на тендери), Radio MoF, 12 dhjetor 2024, <https://www.radiomof.mk/platforma-protiv-korupcija-namesto-da-za-zajaknuva-preku-izmeni-na-zakonot-za-javni-nabavki-se-ukinuva-kontrolata-na-tenderi/>.

112 'Deputetët e VMRO-DPMNE-së e tërhoqën atë nga procedura e shkurtuar dhe paraqitën të njëjtin propozim për ndryshime në Ligjin për Prokurimin Publik që rrisin korrupsionin në procedurën e rregullt (Пратениците на ВМРО-ДПМНЕ го повлекоа од скратена постапка и го поднесоа во редовна истиот предлог за измени на Законот за јавни набавки со кои се засилува корупцијата), Sakam da kazam, 16 dhjetor 2024, <https://bit.ly/3CtK6Kl>.

113 'Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Prokurimin Publik (Закон за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки), Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 14/2025.

114 Ministria e Drejtësisë, 'Propozim ligj për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Parandalimin e Korrupsionit dhe Konfliktit të Interesit (Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси) (Regjistri Kombëtar Elektronik i Rregulloreve (ENER), 17 shkurt 2025), https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=66368.

115 'Së pari ndryshime të shkurtra dhe të rëndësishme, pastaj një Kod i ri Penal: Ministri Fillkov njofton një rishikim urgjent të ndryshimeve të diskutueshme të vitit 2023 (Прво кратки и важни измени, а потоа нов Кривичен законик: Министерот Филков најавува итна ревизија на контроверзните измени од 2023 година), Plusinfo.Mk, 13 janar 2025, <https://plusinfo.mk/prvo-kratki-i-vazhni-izmeni-a-potoa-nov-krivichen-zakonik-ministerot-fillkov-na-avuva-itna-revizi-a-na-kontroverznite-izmeni-od-2023-godina/>.

116 'Ndryshimet në Kodin Penal para Gjykatës Kushtetuese (Измените на Кривичниот законик пред Уставен суд), Deutsche Welle, 11 shkurt 2025, <https://bit.ly/42FRADu>.

117 'U. nr. 162/2023 dhe U. nr. 163/2023 (У. Бр. 162/2023 dhe У. Бр. 163/2023), Faqja zyrtare e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 12 shkurt 2025, <https://ustavensud.mk/archives/32824>.

Të drejtat themelore

Jurisprudenca e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ) dha një vendim më 4 mars në rastin K.M. kundër Maqedonisë së Veriut. Rasti ka të bëjë me dështimin e pretenduar të Maqedonisë së Veriut për të mbrojtur një vajzë katërmëdhjetë vjeçare nga abuzimi seksual në lidhje me një incident në të cilin një i rritur dyshohet se kishte përkëdhelur këmbën e saj dhe i kishte prekur gjoksin dhe shpatullat. GJEDNJ vendosi që korniza e brendshme penale në fuqi në kohën materiale nuk ofron mbrojtjen e kërkuar për të drejtat e kërkuar sipas nenit 8 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Ajo konstatoi se mungesa e një përgjigjeje efektive të ligjit penal ndaj abuzimit të pretenduar seksual, që rezultoi në rrëzimin e ankesës penale të kërkuar, nuk korrespondonte me respektimin e kërkuar të interesave më të mira të fëmijës. Për më tepër, u vlerësua se dispozitat e brendshme të ligjit civil, siç zbatohen në praktikë nga gjykatat vendase, nuk i siguronin kërkuar mbrojtjen e nevojshme kundër abuzimit seksual. GJEDNJ vendosi se kishte pasur shkelje të nenit 8 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ).¹¹⁸

Avokati i Popullit

Në shkurt, Avokati i Popullit nënshkroi një Memorandum Mirëkuptimi me Departamentin e të Drejtave të Njeriut të Agjencisë Evropiane të Rojeve Kufitare dhe Bregdetare (FRONTEX), për të siguruar bashkëpunimin midis dy institucioneve dhe shkëmbimin e informacionit në lidhje me udhëzimet për shkeljet e të drejtave të njeriut gjatë aktiviteteve operacionale të Agjencisë në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut.¹¹⁹

Burgu dhe objektet e paraburgimit

Një seri incidentesh në fillim të vitit 2025 nxorën në pah sfidat e vazhdueshme brenda sistemit penitenciar, veçanërisht në institucionin më të madh korrektues, Idrizovë. Në mes të janarit, u raportuan një sërë incidentesh të dhunshme, duke përfshirë sulme ndaj stafit të burgut¹²⁰ dhe përlëshje midis të burgosurve si në repartin mashkullor¹²¹ ashtu edhe në atë femëror.¹²² Një i burgosur sulmoi fizikisht një roje gjatë një transferimi gjyqësor.¹²³ Sindikata e Policisë dhe Administratës së Burgjeve në kuadër të Sindikatës së Pavarur të Administratës Shtetërore evidentoi problematikat me të cilat përballen punonjësit e burgjeve. Theksoi nevojën për të përmirësuar të drejtat e punonjësve dhe kushtet brenda sistemit të burgjeve.¹²⁴ Këto incidente tregojnë boshllëqe serioze në mbikëqyrjen e të burgosurve, kontrollin e brendshëm dhe procedurat e sigurisë si për stafin ashtu edhe për të dënuarit.

118 GJEDNJ, 'Çështja e K.M. kundër Maqedonisë së Veriut (Случај К.М. против Северна Македонија (А. бр. 59144/16)', 4 mars 2025, <https://bit.ly/4irHRX4>.

119 'Avokati i Popullit nënshkroi Memorandum bashkëpunimi me Agjencinë Evropiane të Rojeve Kufitare dhe Bregdetare FRONTEX (Народниот правобранител потпиша меморандум за соработка со Европската агенција за граница и крајбрежна стража - ФРОНТЕКС)', Faqja zyrtare e Avokatit të Popullit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 13 shkurt 2025, <https://bit.ly/3EdE0yN>.

120 'I dënuari rrah oficerin e burgut (Осуденик претепапа затворски полицаец)', 24 Info, 14 janar 2025, <https://bit.ly/4losgug>.

121 'Sulmohet i burgosuri në Idrizovë (Нападнат затвореник во Идризово)', 24 Info, 16 janar 2025, <https://bit.ly/3RIT3DD>.

122 'Lufta mes grave në Idrizovë, e dënuar është plagosur rëndë ("Женска" тепачка во Идризово, осуденичка е тешко повредена)', Shkup Info, 25 maj 2025, <https://bit.ly/4i4E6Xp>.

123 'I burgosuri nga Idrizova sulmoi një roje (Затвореник од Идризово нападнал чувар)', 24 Info, 20 janar 2025, <https://bit.ly/3Ely5HX>.

124 'Punonjësit e policisë së burgjeve ankohen se kriminelët i ngacmojnë pas punës: Ata po lënë punën e tyre sepse është e padurueshme të punojnë në burgjet e Shkupit (Затворските полицајци се жалат дека криминалци ги малтретираат после работа: Напуштаат работа бидејќи е неиздржливо да се работи во скопските затвори)', Plusinfo.mk, 4 shkurt 2025, <https://bit.ly/42ykFSb>.

Shqetësime të mëtejshme u ngritën mbi sjelljen e dyshuar të keqe nga stafi i burgut. Raportet tregojnë se një oficer burgu lehtësoi qasjen e paautorizuar në një telefon celular për një të burgosur të profilit të lartë.¹²⁵ Ministria e Brendshme konfirmoi pezullimin e oficerit.¹²⁶ Në inspektime të veçanta, 70 telefona celularë¹²⁷ dhe para¹²⁸ u zbuluan në qelitë e të burgosurve si në burgun e Idrizovës ashtu edhe në atë të Shuto Orizarit, duke theksuar mangësi serioze në kontrollin e brendshëm dhe qeverisjen e burgjeve.

Në përgjigje të këtyre çështjeve, autoritetet njoftuan masa për përmirësimin e kushteve dhe llogaridhënies. Fondi Shëndetësor dhe Administrata për Zbatimin e Sanksioneve prezantuan një reformë duke siguruar që të gjithë individët e dënuar të marrin sigurim shëndetësor menjëherë pas hyrjes në sistemin e burgjeve. Më parë, ky mbulim ishte vonuar deri në një muaj.¹²⁹ Për më tepër, po ndërmerren hapa për të futur një regjistër të standardizuar të lëndimeve për të përmirësuar mbledhjen e të dhënave dhe për të informuar reformat e politikës së burgjeve.¹³⁰

Mbrojtja e të dhënave personale

Në shkurt, Agjencia për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (AMDP) riafirmoi se mediat kanë të drejtë të publikojnë të dhëna personale në interes të publikut, veçanërisht në rastet që përfshijnë figura publike. AMDP theksoi se një raportim i tillë duhet të jetë në përputhje me standardet profesionale dhe të mos cenojë dinjitetin personal.¹³¹

Për të shënuar Ditën e Internetit më të Sigurt më 6 shkurt, AMDP-ja nisi aktivitete ndërgjegjësimi publik që synojnë fëmijët dhe të rinjtë, duke promovuar sjellje të përgjegjshme digjitale dhe duke rritur ndërgjegjësimin për privatësinë e të dhënave në internet.¹³²

Liria e shprehjes

Sfidat strukturore vazhdojnë, duke vazhduar të ndikojnë në pavarësinë e medias dhe sigurinë e gazetarëve. Në janar, Këshilli për Etikë në Mediat e Maqedonisë (KEMM) raportoi se mediat online mbeten shkelësit më të shpeshtë të standardeve etike, me 84 ankesa të pranuar në vitin 2024. Komisioni i Ankesave të KEMM ngriti shqetësime në lidhje me mosrespektimin e vetë-rregullimit në sektorin e mediave digjitale dhe bëri thirrje për profesionalizim të zgjeruar dhe respektim të normave etike.¹³³

Emërimi i anëtarëve të rinj në Këshillin e ASHMAA-së mbeti i bllokuar. Megjithëse shtatë kandidatë e kaluan procesin e shqyrtimit nga Komisioni Parlamentar për Zgjedhjet dhe Emërimet,¹³⁴ Parlamenti nuk arriti të siguro-

¹²⁵ 'Oficeri i burgut që i dha Jovanovit një celular në paraburgim do të pezullohet (Затворски полицаец му овозможил на Јованов мобилен во притвор, ќе биде суспендиран)', 24 Info, 2 shkurt 2025, <https://bit.ly/43HfoZK>.

¹²⁶ 'Pandov: Polici që ia ka dhënë celularin Jovanovit është pezulluar, janë zbuluar 70 telefona në 40 qeli (Пандов: Суспендиран полицаецот кој му го пренел мобилниот на Јованов, во 40 ќелии откриени 70 телефони)', Mkd.mk, 2 mars, 2025, <https://bit.ly/3RE0Hzc>.

¹²⁷ 'Kërkime në 'Shutkë'-policia gjeti 70 telefona! (Претреси во "Шутка" – полицајците најдоа 70 телефони!); 24 Info, 3 mars 2025, <https://bit.ly/42iCCDb>.

¹²⁸ 'Kërkime në Idrizovë: U gjetën para dhe telefona celularë! (Претрес во Идризово: Пронајдени пари и мобилни телефони!); TV 21, 22 shkurt 2025, <https://bit.ly/4j0VP3o>.

¹²⁹ 'Të burgosurit nuk do të trajtohen më në spitale sikur të ishin të pasiguruar, por vetëm një tarifë pjesëmarrjeje do të paguhet për ta (Затворениците нема повеќе да се лекуваат во болниците како да се неосигурани, туку за нив ќе се плаќа само партиципација); Sloboden Pecat, 13 shkurt 2025, <https://bit.ly/421OZod>.

¹³⁰ 'Autoritetet e Maqedonisë së Veriut diskutuan vendosjen e një regjistri të standardizuar të lëndimeve në burgje'; Zyra e Programit të Këshillit të Evropës në Shkup, Maqedoni e Veriut, 26 shkurt 2025, <https://www.coe.int/en/web/skopje/-/north-macedonia-s-authorities-discussed-the-setting-of-a-standardized-register-of-injuries-in-prisons>.

¹³¹ 'AMDP: Mediat kanë të drejtë të publikojnë informacione në lidhje me figurat publike, veçanërisht nëse ato janë të rëndësishme për publikun (АЗЛП: Медиумите имаат право да објавуваат информации поврзани со јавни личности, особено ако тие се релевантни за јавноста); Skopje Info, 7 shkurt 2025, <https://bit.ly/3G2BOuH>.

¹³² 'Festohet Dita Ndërkombëtare e Internetit më të Sigurt (Одбележан Меѓународниот ден за победен интернет); Faqja Zyrtare e Mbrojtjes së të Dhënave Personale Agjencia, 12 shkurt 2025, <https://bit.ly/42DoPby>.

¹³³ 'Mediat online mbeten shkelësit më të mëdhenj të Kodit të gazetarëve (Онлајн медиумите и понатаму најголеми прекршители на Кодексот на новинарите); Radio MOF, 21 janar 2025, <https://www.radiomof.mk/onlajn-mediumite-i-ponatamu-najgolemi-prekrshiteli-na-kodeksot-na-novinarite/>.

¹³⁴ 'Shtatë kandidatë për ASHMAA kaluan filtrin e Komitetit në Parlament (Седум кандидати за ААВМУ го поминаа комисијскиот филтер во Собранието); Telma TV, 29 janar 2025, <https://telma.com.mk/2025/01/29/sedum-kandidati-za-avmu-go-pominaa-komisiskiot-filter-vo-sobranie/>.

jë shumicën e kërkuar prej dy të tretave në shkurt.¹³⁵ Media¹³⁶ dhe aktorët ndërkombëtarë¹³⁷ përsëritën nevojën për emërime transparente bazuar në meritë, duke paralajmëruar për rreziqet ndaj pavarësisë rregullatore.

Në mars, Qeveria shpalli një tender për zhvillimin e softuerit të monitorimit të medias për të vlerësuar përm-bajtjen e lajmeve si pozitive, negative ose neutrale.¹³⁸ Organizatat e medias paralajmëruan se mjete të tilla mund të mundësojnë censurën dhe të kufizojnë lirinë editoriale.

Ky tremujor pa një rritje të kërcënimeve ndaj gazetarëve. Në janar, automjetit të një gazetaresje i është vënë zjarri në Veles.¹³⁹ Organizatat e medias e dënuan sulmin, duke e lidhur atë me një prirje më të gjerë të kërcënimeve me bazë gjinore.¹⁴⁰ Në shkurt, u shfaqën raste të tjera të keqpërdorimit të imazhit personal dhe gjuhës së urrejtjes që synonte gazetarët hulumtuese femra.¹⁴¹ Shoqata e Gazetarëve të Maqedonisë (SHGM) dhe Sindikata e Pavarur e Gazetarëve dhe Punonjësve Mediatik (SPGPM) bënë thirrje për përgjigje institucionale¹⁴² dhe masa mbrojtëse të ndjeshme ndaj gjinisë.¹⁴³

Organizatat e medias gjithashtu ngritën shqetësime në lidhje me kufizimet në raportim pas tragjedisë së Koçanit.¹⁴⁴ Gazetarët raportuan se përjetuan presion verbal dhe pengim nga zyrtarët lokalë, duke theksuar se, në vend që të mbështesin raportimin transparent gjatë një krize, ata kërkuan të kontrollojnë narrativën ose të kufizojnë qasjen në media, duke minuar kështu besimin e publikut dhe lirinë e shprehjes.¹⁴⁵ Ministria e Punëve të Brendshme, pas një vendimi të Agjencisë së Aviacionit Civil, vendosi ndalimin e dronëve në Shtip dhe Koçani gjatë varrimeve.¹⁴⁶ Edhe pse e paraqitur si masë sigurie, palët e interesuara të medias shprehën shqetësim lidhur me kufizimet ndaj dokumentimit publik SHGM dhe SPGPM kritikuan thirrjen e gazetarëve për “bisedime informative” në lidhje me përdorimin e dronëve, duke përmendur mungesën e njoftimit paraprak.¹⁴⁷

Gjatë gjithë tremujorit, SHGM dhe KEMM theksuan rëndësinë e raportimit etik për tema të ndjeshme dhe avokuan për masa mbrojtëse institucionale për të siguruar lirinë e shtypit në praktikë.

135 'Parlamenti nuk votoi për anëtarët e rinj të ASHMAA sot, sepse nuk u arrit shumica e dy të tretave (Собранието денеска не ги изгласа новите членови на ААВМУ, бидејќи не се постигна двотретинско мнозинство);' 24 Vesti, 13 shkurt 2025, <https://bit.ly/4i9ZH0L>.

136 'Ekspertët reagojnë se anëtarët e propozuar të ASHMAA-së janë zgjidhje të bazuara në parti, jo profesionale (Експертите реагираат дека предложените членови на ААВМУ се партиски, а не професионални решенија);' 24 Vesti, 30 janar 2025, <https://bit.ly/4leqITj>.

137 'Faktori ndërkombëtar apelon që anëtarët e Këshillit të Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale të jenë profesionistë dhe të pavarur (Меѓународниот фактор апелира, членовите на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги да бидат професионалци и независни);' Alsat M, 7 shkurt 2025, <https://bit.ly/4j4RE6K>.

138 'Qeveria do të vlerësojë lajmet pozitive, negative dhe neutrale, tenderi i shpallur për prerjen e shtypit (Владата ќе оценува позитивни, негативни и неутрални вести, расписан тендер за пресклипинг);' Sakam Da Kazam, 27 mars 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/vladata-ke-otsenuva-pozitivni-negativni-i-neutralni-vesti-raspishan-tender-za-pres-kliping/>.

139 'Makinës së korrespondentes të sakamdakazam.mk nga Ohri i vihet zjarri (Запалена колата на дописничката на sakamdakazam.mk од Охрид);' Sakam Da Kazam, 6 janar 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/zapalena-kolata-na-dopisnichkata-na-sakamdakazham-mk-od-ohrid/>.

140 'Rrjeti i Mediave të Grave EDNAKVA dhe SPGPM mbështesin gazetaren Vrencovska (Женската медиумска мрежа ЕДНАКВА и ССНМ со поддршка за новинарката Вренцовска);' Sindikata e Pavarur e Gazetarëve dhe Punonjësve të Mediave (Самостојниот синдикат на новинари и медиумски работници), 6 janar 2025, <https://bit.ly/4i7UOFb>.

141 'Nga çfarë ka frikë Llatasi kur të inkurajon të na përdhunosh dhe linçosh? (Од што се плаши Латас кога ве поттикнува да не силувате и линчувате);' Laboratori i Raportimit Investigativ Maqedoni, 27 shkurt 2025, <https://irL.mk/od-shto-se-plashi-latas-koga-ve-pottiknuva-da-ne-siluvate-i-linchuvate/>.

142 'SHGM kërkon hetim të menjëhershëm të automjetit të djegur të korrespondentes të SDK.MK (ЗНМ бара итна истрага за запаленото возило на дописничката на SDK.MK);' Shoqata e Gazetarëve të Maqedonisë, 6 janar 2025, <https://znm.org.mk/en/ajm-calls-for-an-urgent-investigation-into-the-burned-vehicle-of-sdk-mks-correspondent/>.

143 'SHGM dhe SPGPM: Dënimi i shënjestrimet me qëllim të keq të gazetarëve dhe mediave nga Dragan Pavloviq Llatas (ЗНМ и ССНМ: Осуда за малициозното саргетирање на новинари и медиуми од Драган Павловиќ Латас);' Shoqata e Gazetarëve të Maqedonisë, 26 shkurt 2025, <https://bit.ly/4jiBZ39>.

144 'SHGM dhe KEMM: Apel për raportim të kujdesshëm dhe etik mbi tragjedinë në Koçani (ЗНМ и ССНМ: Апел за внимателно и етичко известување за трагедијата во Кочани);' Shoqata e Gazetarëve të Maqedonisë, 16 mars 2025, <https://bit.ly/427xKlv>.

145 'Win Win 27 mars 2025 (Вин Вин 27.03.2025)' (Telma TV, 27 mars 2025), <https://telma.com.mk/2025/03/27/vin-vin-27-03-2025/>.

146 'Ministria e Punëve të Brendshme: Ndalimi i përdorimit të dronëve në Shtip dhe Koçani (МВР: Забрана за користење дронови во Штип и Кочани);' A1 on, 18 mars 2025, <https://a1on.mk/macedonia/mvr-zabrana-za-koristenje-dronovi-vo-shtip-i-kochani/>.

147 'SHGM dhe SPGPM: Gazetarët e thirrur në një intervistë informative pa një ndalim të paralajmëruar më parë të dronëve - ne kërkojmë një shpjegim nga Ministria e Punëve të Brendshme dhe AAC (ЗНМ и ССНМ: Новинари повикани на информативен разговор без претходно објавена забрана за дронови - бараме објаснување од МВР и АЦБ);' Shoqata e Gazetarëve të Maqedonisë, 18 mars 2025, <https://bit.ly/3G3uKOV>.

Grupet e cënueshme dhe parimi i mosdiskriminimit

U miratuan Rregullat e reja të Procedurës për Punën e Komisionit për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi (KPMD), të cilat synojnë të kontribuojnë në kuadrin institucional për trajtimin e diskriminimit.¹⁴⁸ KPMD gjithashtu lëshoi një mendim që identifikon diskriminimin e drejtpërdrejtë politik në procesin e emërimit të një komandanteje femër të policisë në Dojran të Vjetër. Sipas gjetjeve, MPB zgjodhi një kandidat me përvojë më pak relevante mbi një tjetër bazuar në përkatësinë politike. Rasti ekspozoi sfida të vazhdueshme në lidhje me paragjykimin politik dhe barazinë gjinore në emërimet e sektorit publik.¹⁴⁹ Më 17 shkurt, Parlamenti publikoi një thirrje publike për zgjedhjen e një anëtari të KPMD-së me mandat pesëvjeçar.¹⁵⁰

Në muajin shkurt u mbajt seanca e parë e Trupit Koordinues Kombëtar për Barazi dhe Mosdiskriminim. Ministri i Politikave Sociale, Demografisë dhe Rinisë theksoi rëndësinë e këtij organi si një mekanizëm praktik me përgjegjësi të gjera në monitorimin e zbatimit, propozimin e përmirësimeve dhe koordinimin e përpjekjeve të shtetit në kuadër të Strategjisë Kombëtare për Barazi dhe Mosdiskriminim (2022–2026). Po përgatitet një plan i dytë veprimi (2025–2026), që synon të konsolidojë bashkëpunimin ndërinstitutional dhe përgjigjet sistematike ndaj pabarazisë.¹⁵¹

Sa i përket të drejtave të aftësisë së kufizuar, Ministria e Transformimit Digjital (MTD) filloi konsultimet në janar për një Ligj të ri për Qasshmërinë, duke synuar të sigurojë që faqet e internetit të sektorit publik dhe aplikacionet mobile të jenë të arritshme për të gjithë qytetarët, përfshirë ata me aftësi të kufizuara.¹⁵² Kjo iniciativë legjislative pasqyron harmonizimin me standardet e BE-së për qasjen digjitale. Përveç kësaj, Ministria e Arsimit dhe Shkencës ka njoftuar se nxënësit me aftësi të kufizuara në arsimin e mesëm do të fillojnë të marrin asistentë arsimorë duke filluar nga shtatori 2025. Ministria u zotua të sigurojë mbështetje shtesë kur është e nevojshme gjatë vitit shkollor, duke kontribuar në një sistem arsimor më gjithëpërfshirës.¹⁵³

148 'Rregullat e procedurës për punën e Komisionit për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi (Деловник за работа на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација)' Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 4/2025.

149 'Ministria e Brendshme zgjodhi një komandante femër në Dojran të Vjetër, duke diskriminuar një police tjetër në bazë të përkatësisë politike (MBP избрало командирка во Стар Дојран, дискриминирајќи друга полицајка врз основа на политичка припадност)', Sloboden Pecat, 13 janar 2025, <https://bit.ly/4ctLpqC>.

150 'Vendimi për publikimin e thirrjes publike për zgjedhjen e një anëtari të Komisionit për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi (Одлука за објавување јавен оглас за избор на член на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација)', Faqja zyrtare e Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 17 shkurt 2025, <https://bit.ly/4jrxM8Q>.

151 'Sanca e parë konstituive e Trupit Kombëtar Koordinues për monitorimin e situatës me mosdiskriminimin dhe zbatimin e ligjeve, akteve nënligjore dhe dokumenteve strategjike në këtë fushë (Прва конститутивна седница на Националното координативно тело за следење на состојбите со недискриминација и реализацијата на законите, подзаконските акти и стратешки документи во оваа област)', Faqja zyrtare e Ministrisë së Politikave Sociale, Demografisë dhe Rinisë, 12 shkurt 2025, <https://bit.ly/4cxgpGc>.

152 'Andonovski: Për herë të parë, Ligj për Qasshmëri për Personat me Aftësi të Kufizuara në Uebfaqet dhe Aplikacionet Shtetërore (Андоновски: За прв пат Закон за пристапност на лицата со попреченост до државните веб страници и апликации)', Faqja zyrtare e Ministrisë së Administratës Publike, 16 janar 2025, <https://bit.ly/425r87b>.

153 'Nxënësit e shkollave të mesme me aftësi të kufizuara do të marrin asistentë arsimorë duke filluar nga shtatori (Средношколците со попреченост од септември ќе добијат образовни асистенти)', Sloboden Pecat, 19 shkurt 2025, <https://bit.ly/4jhr7hb>.

Gjinia

Përpjekjet institucionale për të forcuar barazinë gjinore vazhduan mes sfidave të vazhdueshme në zbatim dhe rasteve alarmante të dhunës me bazë gjinore.

Në janar, Parlamenti miratoi ndryshimet në Ligjin për parandalimin dhe mbrojtjen nga dhuna ndaj grave dhe dhuna në familje (seanca e parë), duke përfunduar përgjegjësitë institucionale për të siguruar shërbime të ndjeshme gjinore.¹⁵⁴ Në shkurt, Komisioni për Mundësi të Barabarta midis Grave dhe Burrave miratoi një Plan të ri Veprimi për Barazinë Gjinore në Parlament për 2025-2027,¹⁵⁵ dhe bashkëpunimi ndërinstitucional për barazinë gjinore u përfundua përmes fillimit të një grupi pune për përgatitjen e Planit Kombëtar të Veprimit për Barazinë Gjinore për të njëjtën periudhë.¹⁵⁶ Komisioni për Kompensimin Financiar për Viktimat e Dhunës dhe Përdhunimit raportoi se mori disa aplikime, përfshirë nga të mbijetuarit e abuzimit seksual të fëmijëve¹⁵⁷ dhe nisi një faqe interneti publike me mbështetjen e misionit të OSBE-së në Shkup.¹⁵⁸ Një reformë kyçe e punës është propozuar gjithashtu nga partia politike Levica - domethënë, për të zgatur pushimin e lehonisë në 18 muaj duke kërkuar të sigurojë mbështetje të zgatur për nënat e reja, duke promovuar ekuilibër më të mirë midis punës dhe jetës dhe kujdesit për fëmijët.¹⁵⁹ Nga ana tjetër, ndryshimet në ligjet për arsimin fillor,¹⁶⁰ të cilat hynë në fuqi më 11 janar 2025, hoqën termat «gjinia», «orientim seksual» dhe «identitet gjinor» nga neni 5, paragrafi 1, si baza të mbrojtura kundër diskriminimit në arsim. Ky ndryshim bie ndesh drejtpërdrejt me Ligjin ekzistues për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi, i cili përfshin në mënyrë eksplicite këto kategori. Duke përjashtuar këto mbrojtje, ndryshimet dobësojnë masat mbrojtëse institucionale kundër diskriminimit dhe dhunës, veçanërisht për studentët dhe vajzat LGBTI.

Në mars, grupi i punës për përmirësimin dhe zbatimin e procedurës standarde të funksionimit për qendrat referuese për viktimat e dhunës seksuale mbajti takimin e tij të parë.¹⁶¹ Qëllimi i grupit të punës është të identifikojë mangësitë dhe sfidat në funksionimin e qendrave të referimit të dhunës seksuale të krijuara në tre institucione publike shëndetësore - procedura që nuk janë në përputhje me Konventën e Stambollit - dhe, bazuar në këtë, të propozojë ndryshime dhe përmirësime në procedurën standarde të funksionimit.¹⁶²

154 'Parlamenti miratoi disa zgjidhje ligjore (Собранието донесе неколку законски решенија)', Kurir, 22 janar 2025, <https://kurir.mk/vesti/makedonija/sobranie-to-donese-nekolku-zakonski-reshenija/>.

155 'U miratua Plan i Veprimit për Promovimin e Barazisë midis Grave dhe Burrave (Усвоен Акцискиот план за унапредување на рамноправноста меѓу жените и мажите)', Faqja zyrtare e Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, 14 shkurt 2025, <https://bit.ly/4jiM1C5>.

156 Ministria e Politikave Sociale, Demografisë dhe Rinisë, 'Takimi i grupit të punës për përgatitjen e Planit Kombëtar të Veprimit për Barazinë Gjinore 2025-2027 (Состанок на работна група за подготовка на националниот Акциски план за родова еднаквост 2025-2027)', Qendra Burimore për Politikëbërje dhe Buxhetim të Përgjegjshëm Gjinor, 10 shkurt 2025, <https://mtspresursencentar.mk/event/meeting-of-the-working-group-for-the-preparation-of-the-national-action-plan-for-gender-equality-2025-2027-2025-02-10>.

157 'Komisioni për Kompensimin Financiar për Viktimat e Dhunës dhe Përdhunimit është themeluar, kusht për të kërkuar ndihmë është që krimi të raportohet në Ministrinë e Punëve të Brendshme ose Prokurorinë Publike (Проработе Комисијата за паричен надоместок на жртвите на насилство и силување, услов да се побара помош е делото да е пријавено во МВР или во Обвинителство)', Sakam Da Kazam, 8 shkurt 2025, <https://bit.ly/4i4fP3O>.

158 Ministria e Drejtësisë (Министерство за правда), 'Është promovuar faqja e internetit e Komisionit për Kompensimin Financiar të Viktimave të Krimeve të Dhunshme (Промовирана Веб Страницата На Комисијата За Паричен Надоместок На Жртви Од Кривично Дело Со Насилство)', 8 shkurt 2025, <https://pravda.gov.mk/vest/6821>.

159 'Paga deri datën pesë dhe pushim të lehonisë prej 18 muajve - Propozimet e Levicës në rendin e ditës nesër (Плата до 5-ти и породилно отсуство од 18 месеци – предлозите на Левица утре на дневен ред)', Sloboden Pечат, 31 mars 2025, <https://bit.ly/4lo3Z7m>.

160 'Закон За Изменување и Дополнување На Законот За Основно Образование', Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 3/2025 (Службен весник на Република Северна Македонија бр. 3/2025) § (2025).

161 'Takimi i grupit të punës për promovimin e qendrave për viktimat e dhunës seksuale (Средба на работната група за унапредување на центри за жртви на сексуално насилство)', Kanal 5, 13 mars 2025, <https://bit.ly/3XPDnCL>.

162 'Nevojiten ndryshime në procedurën për raportimin e viktimave të dhunës seksuale (Потребни се измени на процедурата за приjavување жртви на сексуално насилство)', Telma TV, 13 mars 2025, <https://bit.ly/4jqMTUQ>.

Pas reagimit publik nga shoqëria civile, përfshirë Rrjetin Kombëtar kundër Dhunës ndaj Grave¹⁶³ dhe Platformën e Barazisë Gjimore,¹⁶⁴ Ministria e Brendshme tërhoqi propozim-ndryshimet në Ligjin për Policinë¹⁶⁵ që do të lejonte oficerët e akuzuar për dhunë në familje të mbanin armët e tyre gjatë procedurave.

Polemika u ngritën pasi një ministre e qeverisë bëri një vërejtje diskriminuese ndaj një deputeteje femër në shkurt, bazuar në statusin martesor.¹⁶⁶ Incidenti u dënua gjerësisht nga aktorë të ndryshëm,¹⁶⁷ përfshirë opozitën¹⁶⁸ dhe presidenten,¹⁶⁹ dhe nxiti një ankesë zyrtare në organin e barazisë.¹⁷⁰

Dhuna me bazë gjinore dhe femicidet mbetën në qendër të vëmendjes, duke përfshirë një rast të profilit të lartë të femicidit në të cilin një grua u vra nga partneri i saj jashtëmartesor në nëntor 2024. Partneri pranoi vrasjen¹⁷¹ gjatë një gjykimi,¹⁷² duke marrë një dënim të përjetshëm.¹⁷³ Një rast tjetër, që përfshin një grua që vrau abuzuesit e saj pas viteve të abuzimit psikologjik dhe fizik, rinovoi debatin mbi njohjen e vetëmbrojtjes në kontekste të tilla.¹⁷⁴ Në mars, zemërimi publik pasoi sulmin e transmetuar drejtpërdrejtë të një gruaje shtatzënë në Radovish¹⁷⁵ - i dyshuari u arrestua¹⁷⁶ dhe u dërgua për kujdes psikiatrik. Për të shënuar Ditën Ndërkombëtare të Gruas më 8 mars, grupet e të drejtave të grave shpallën marshime proteste dhe bojkot të zinxhirëve të mëdhenj të supermarketeve, duke tërhequr vëmendjen ndaj pabarazisë gjinore dhe reagimit joadekuat institucional.¹⁷⁷

163 'Reagimi ndaj ndryshimeve të propozuara në Ligjin për Policinë (Реакција на предложените измени на Законот за полиција)', Rrjeti Kombëtar për t'i dhënë fund dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje, 27 shkurt 2025, <https://glasprotivnasilstvo.org.mk/en/reaction-to-the-proposed-amendments-to-the-law-on-police/>.

164 'Reagimi ndaj ndryshimeve të propozuara në Ligjin për Policinë (Реакција на предложените измени на Законот за полиција)', Platforma e Barazisë Gjimore, 27 shkurt 2025, <https://bit.ly/3EdYPdq>.

165 'Ministria e Brendshme tërhoqi ndryshimet në Ligjin për Policinë që ekspozonte viktimat e dhunës në familje ndaj rrezikut (MBP ги повлече измените на Законот за полиција кои ги изложуваа на ризик жртвите на семејно насилство)', Platforma e Barazisë Gjimore, 4 mars 2025, <https://bit.ly/4los2TQ>.

166 'Një sulm i ri nga ministria Koçoska për shkak të pikëpamjes së saj për një kanaçe bizelesh - ajo sulmoi deputeten Petrovska me fyerje, në lidhje me statusin e saj familjar (Нов „напад“ од министерката Коцоска поради нејзиниот поглед врз конзерва грашок - со навреди се нафрли кон пратеничката Петровска, а поврзано со семеен статус)', Telma TV, 27 shkurt 2025, <https://telma.com.mk/2025/02/27/nov-napad-od-ministerkata-kochoska-poradi-nejziniot-pogled-vrz-konzerva-grashok-so-navredi-se-nafrli-kon-pratenichkata-petrovska-a-povrzano-so-semeen-status/>.

167 'Sllavjanka Petrovska nuk preket nga fyerjet e Koçoskas 'që ajo nuk ka fëmijë', ministria nuk i kërkon falje asaj, VMRO-DPMNE e quajti 'Sllavica' dhe se ajo 'po luan viktimën' (Славјанка Петровска не ја допираат навредите од Коцоска „дека нема деца“, министерката не и се извинува, ВМРО-ДПМНЕ ја нарече „Славица“ и дека „глуми жртва“), Civil Media, 28 shkurt 2025, <https://civilmedia.mk/slavjanka-petrovska-ne-ja-dopiraat-navredite-od-kochoska-deka-nema-detsa-ministerkata-ne-i-se-izvinuva-vmro-dpmne-ja-nareche-slavitsa-i-deka-glumi-zhrtva/>.

168 'Deputetja Sllavjanka Petrovska në shënjestër të sulmit jashtëzakonisht ofendues nga ministria e financave Koçoska - reagime të ashpra nga Filipçe, Kostova dhe Forumi i Grave të LSDM-së (Пратеничката Славјанка Петровска мета на крајно навредлив напад од министерката за финансии Коцоска - остри реакции од Филипче, Костова и Форумот на жени на ЦДСМ)', Civil Media, 27 shkurt 2025, <https://civilmedia.mk/pratenichkata-slavjanka-petrovska-meta-na-krajno-navredliv-napad-od-ministerkata-za-finansii-kochoska-ostri-reaktsii-od-filipche-i-kostova/>.

169 'Siljanovska Davkova: Nuk është keq që një person të kërkojë falje ndonjëherë (Силјановска Давкова: Не е лошо човек некогаш и да се извини)', 24 Vesti, 3 mars 2025, <https://24.mk/details/siljanovska-davkova-ne-e-losho-chovek-nekogash-i-da-se-izvini/>.

170 'Petrovska dërgoi ankesë në Komisionin për Mbrojtjen nga Diskriminimi (Петровска испрати претставка до Комисијата за заштита од дискриминација)', 24 Vesti, 4 mars 2025, <https://24.mk/details/petrovska-isprati-pretstavka-do-komisijata-za-zashtita-od-diskriminacija/>.

171 'Zejnellov pranoi vrasjen e Emilija Pesheva, familja dhe prokurori publik kërkojnë burgim të përjetshëm (Зејнелов го призна убиството на Емилија Пешева, семејството и обвинителот бараат доживотен затвор)', 24 Info, 10 shkurt 2025, <https://bit.ly/42kqDF4>.

172 'Gjykimi për vrasjen e 29-vjeçares Emilija Pesheva është caktuar në Gjykatën Themelore Shtip (Во штипскиот основен суд закажано судењето за убиството врз 29 годишната Емилија Прошева)', Telma TV, 23 janar 2025, <https://kanal5.com.mk/vo-shtipskiot-osnoven-sud-zakazhano-sudenjeto-za-ubistvoto-vrz-29-godishnata-emilija-prosheva/a681100>.

173 'Burgim i përjetshëm për vrasësin e 29-vjeçares Emilija Pesheva, me të cilën jetoi për një kohë të gjatë (Доживотен затвор за убиецот на 29 годишната штипјанка Емилија Пешева со која живеел подолго време)', Sakam Da Kazam, 12 shkurt 2025, <https://bit.ly/42i8NT3>.

174 'Ekspertët - Ilievska i kreu vrasjet në gjendje afekti, nga frika për jetën e saj. (Вешти лица - Илијевска убиствата ги извршила во афект, стравувајќи за сопствениот живот)', Sitel TV, 23 janar 2025, <https://sitel.com.mk/veshti-lica-ilievska-ubistvata-gi-izvrshila-vo-afekt-stravuvajki-za-sopstveniot-zhivot>.

175 'VIDEO SHQETËSUESE: Dhunues nga Radovishi rreh një grua shtatzënë drejtpërdrejtë në TikTok, deputetët nuk votuan për të ndjekur penalisht këtë krim sipas detyrës zyrtare, (ВОЗНЕМИРУВАЧКО ВИДЕО: Насилник од Радовиш тепа бремена жена „во живо“ на „ТикТок“, пратениците не изгласаа ова кривично дело се гони по службена должност)', Sloboden Pecat, 26 mars 2025, <https://bit.ly/4cmvUjX>.

176 'Gruaja e rrahur nuk dëshiron të padisë abuzuesin, rasti u raportua nga nëna e saj, Ministria e Punëve të Brendshme paraqiti një ankesë për "lëndim trupor" (Тепаната жена не сака да го тужи насилникот, случајот го пријавила мајка и, МБП поднесе пријава за „телесна повреда“), A1 On, 27 mars 2025, <https://bit.ly/4joygBg>.

177 '“Le të hanë trëndafila!” Marshimi protestues dhe bojkoti i marketeve të mëdha dhe qendrave tregtare për 8 mars („Нека јадат ружи!“ - Протестен марш и бојкот на големите маркети и трговските центри за 8 март)', Radio MOF, 3 janar 2025, <https://bit.ly/44dLPiA>.

LGBTI+

Marshi vjetor i Dukshmërisë Trans u anulua nga respekti për viktimat e zjarrit fatal në Koçani dhe organizata shprehu solidaritet me familjet e prekura. Ky gjest u pa gjithashtu si një përpjekje për të nxitur mirëkuptimin dhe ndjeshmërinë midis komunitetit LGBTI dhe publikut të gjerë gjatë një kohe të ndjeshme.¹⁷⁸

Roma

Komisioni për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi (KPMĐ) arriti në përfundimin se Ndërmarrja e Transportit Publik (NTP) kishte diskriminuar banorët romë të Bashkisë Shuto Orizari në bazë të përkatësisë etnike dhe ngjyrës së lëkurës. Parregullsitë operationale në linjat e autobusëve që shërbejnë për zonat me shumicë rome u përmendën si dëshmi për këtë.¹⁷⁹ Në vendimin e tyre, ata deklaruan se qasja në transportin publik është një mjet i rëndësishëm për përfshirjen sociale dhe ekonomike të romëve dhe se mungesa e një qasjeje të tillë kontribuon në marginalizimin e tyre të mëtejshëm.

Takimi i parë i Trupit Koordinues Kombëtar për Strategjinë e Romëve u mbajt në shkurt.¹⁸⁰ Organi ka për detyrë të mbikëqyrë zbatimin e Strategjisë së Romëve 2022–2030 dhe të sigurojë koordinimin ndër-institucional për masat që promovojnë përfshirjen, barazinë dhe zhvillimin socio-ekonomik të komuniteteve rome. Sesioni riafirmoi angazhimin e qeverisë për avancimin e të drejtave të qytetarëve romë dhe përmirësimin e efektivitetit të politikave të synuara.

178 'Për shkak të tragjedisë në Koçani, nuk do të zhvillohet Marshi i Dukshmërisë, lufta e njerëzve transgjinorë për një vend në shoqëri vazhdon (Поради трагедијата во Кочани нема да се одржи маршот за видливост, продолжува борбата на трансродовите лица за место во општеството); Sloboden Pecat, 30 mars 2025, <https://bit.ly/42gheOJ>.

179 'NTP diskriminon romët në Shutkë: Një shofer po flinte, një tjetër nuk u ndal në stacion që ata të hipnin (ЈСП ги дискриминира Ромите во Шутка: Еден возач спиел, друг не им застанувал на станица за да се качат); Sloboden Pecat, 1 mars 2025, <https://bit.ly/442rwor>.

180 'Saliu: U mbajt takimi i parë i Trupit Koordinues për Monitorimin e Zbatimit të Strategjisë së Përfshirjes së Romëve 2022–2030 (Салиу: Се одржа првиот состанок на Националното координативно тело за следење на имплементацијата на Стратегијата за инклузија на Ромите 2022–2030); Faqja zyrtare e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, 24 shkurt 2025, <https://vlada.mk/node/38358>.

